

SZAKDOLGOZAT

Tóthné Lelovics Nikolett
Óvodapedagógus szak

Kaposvár
2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Óvodapedagógus szak

A mozgásfejlesztés lehetőségei és hatékonysága az óvodában

MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda és Bősárkányi Tündérfátyol
Óvoda összehasonlítása

Belső konzulens: Vönöczky Áron Gábor

testnevelő tanár

Készítette: Tóthné Lelovics Nikolett

HOYI5C

Levelező munkarend

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet

Kaposvár

2024

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	2
1.1. Témaválasztás indoklása	2
2. IDEGRENSZER	4
2.1. Az idegrendszer és a mozgás összefüggése	4
3. MOZGÁSFEJLŐDÉS FOGALMA.....	5
4. MOZGÁSFEJLESZTÉS FOGALMA	6
5. ÓVODÁSKORÚ GYERMEK.....	7
5.1. Az óvodáskorú gyermek mozgásfejlődésének életszakaszai, jellemzői.....	7
5.2. Mozgáshatékonyság az óvodáskorú gyermeknél.....	9
5.3. A mozgásfejlődés hiányosságának lehetséges következményei	10
6. FEJLESZTÉST BIZTOSÍTÓ INTÉZMÉNYEK	12
7. SZENZOMOTOROS TERÁPIÁK BEMUTATÁSA.....	13
7.1. Kulcsár-féle mozgásterápia.....	13
7.2. Mozgáskotta módszer.....	13
7.3. TSMT terápia	14
7.4. Stephen-Sarlós módszer	14
7.5. Ayres-féle mozgásterápia	15
8. KUTATÁS	16
8.1. MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda nevelési intézmény bemutatása.....	16
8.2. Bősárányi Tündérfátyol Óvoda nevelési intézmény bemutatása.....	18
8.3. Kutatási eredmények.....	19
8.3.1. Dokumentáció elemzése.....	19
8.3.2. Dokumentáció értékelése.....	23
8.3.3. Strukturált interjúk elemzése.....	25
8.3.4. Interjúk értékelése.....	30
8.4. Kutatási eredmények összegzése.....	35
8.5. Következtetések, javaslatok	36
9. ÖSSZEGZÉS	37
10. IRODALOMJEGYZÉK	39
11. ELEKTRONIKUS DOKUMENTUMOK.....	41
12. MELLÉKLETEK	43
13. NYILATKOZATOK.....	55

„A gyermek legalapvetőbb, természetes megnyilvánulási formája a mozgás...”

(Porkolábné Dr. Balogh Katalin)

1. BEVEZETÉS

1.1. Témaválasztás indoklása

Szakedolgozattal, melynek témája -A mozgásfejlesztés lehetőségei és hatékonysága az óvodában - szeretném bemutatni, hogy a motorikus képességek: a kondicionális képességek, koordinációs képességek és ízületi mozgékonyág fejlesztésnek milyen jelentősége van az óvodai mozgástevékenységgű foglalkozásokon. Pedagógiai szempontból lényegesnek tartom mivel a gyermek mozgásfejlődésének nem megfelelő ütemű fejlődése és hiányosságai negatív hatással lehetnek, kognitív – és nyelvi fejlődésükre. Alapfelvetésem, hogy minden kisgyermek más-más fejlettségi szinttel érkezik az óvodába. Ennek számos oka lehet: születési rendellenesség, szülés során fellépő komplikációk vagy nem megfelelő, biztonságos mozgástér biztosítása a gyermekek számára fejlődésük alatt, illetve a nem megfelelő szociális környezet.

A nevelési intézményekben az ÓNAP szerint van elő írva a mindennapos mozgásos tevékenység biztosítása a kisgyermekeknek. A mozgásfoglalkozásoknak minél változatosabbnak, játékosabbnak kell lenniük. A gyakorlatomon az óvodapedagógusokkal való beszélgetések során megfogalmazódott, nem minden óvónő hisz abban, hogy ennek hiánya okozhat bármily rész-képesség elmaradást. Így a tevékenységet nem tervezi meg alaposan, nem veszi figyelembe az életkori sajátosságokat, a csoport összetételét, a gyermekek fejlettségi szintjeit és nem megfelelően vannak kiválasztva az eszközök. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997).

Számomra fontos, hogy minden gyermeknek biztosítsuk a megfelelő mozgásfejlesztést az óvodában, mert nagy hatással bír a testi- és lelki fejlődésükre. Ennek segítségével ismeri fel saját korlátait és lehetőségeit. A rendszeres mozgás alkalmazásával elősegíthetjük az idegrendszer érési folyamatait. Mindez kihat a gyermek életére, hogy miként áll helyt az óvodában, az iskolában és felnőttként az élete során. A módszereknek nagy szerepük van a rész-képességek, vagyis az alapvető képességek (gondolkodás, figyelem, képzelet, emlékezet, észlelés, érzékelés, megértés, beszédprodukción stb.) fejlődésében.

Szakedolgozatom első felében szeretném részletesen ismertetni az óvodáskorú gyermek mozgásfejlődésének mérföldköveit, kultúrájának a szakaszait, jellemzőit, a szenzoros mozgásterápiák jótékony hatását az idegrendszer érési folyamataira, amelyek megalapozzák a

gyermek motoros, nyelvi és kommunikációs fejlődését, amely javítja a pszichés funkciókat. Továbbá elősegítik a pozitív énkép kialakulását a gyermekben.

A második felében a kutatásomat mutatom be, melynek célja, hogy felmérjem a Somogy vármegyében, ezen belül a MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvodában, illetve vidéken lévő, Győr-Moson-Sopron vármegyében a Bősárkányi Tündérfátyol Óvodában milyen mozgásfejlesztéseket biztosítanak. A mozgás alapú foglalkozások mit tartalmaznak, milyen mozgásfejlesztő módszereket alkalmaznak az óvodapedagógusok. Továbbá a gyermeket mely intézmény és az miként állapítja meg a fejlettségi állapotukat. Az államilag finanszírozott szakszolgálati/EGYMI ellátás keretein belül milyen szakemberek segítségét tudják igénybe venni, biztosítva van-e valamely szenzoros mozgásterápia a nevelési intézményben. Áttekintettem a Kulcsár-féle Alapozó, -Mozgáskotta módszer, - TSMT, - Stephens- Sarlós módszer, - és az AYRES, azaz a szenzomotoros integrációs terápiákat.

Kutatási módszerként a dokumentum elemzést (Pedagógiai Program; Fejlődési Napló) és a kvalitatív (strukturált interjú) mérést alkalmaztam. Az interjú kérdéseit a két nevelési intézetben dolgozó óvodapedagógusoknak elektronikus úton juttattam el. Főbb kérdéseim, hogy a MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvodában -és a Bősárkányi Tündérfátyol Óvodában dolgozó óvodapedagógusok milyen szaktudással rendelkeznek a mozgásfejlesztéssel kapcsolatban, mely mozgásfejlesztő módszereket ismerik, ezeket tudják-e alkalmazni, valamint a mozgásfoglalkozások mit tartalmaznak, milyen eszközöket használnak. Az óvodai intézményben ki és hogyan állapítja meg a gyermek fejlettségi állapotát, milyen mozgásterápiákat biztosítanak, milyen szakemberek segítségét tudják igénybe venni. A fejlesztések hatására tapasztalnak-e a kisgyermekeknél fejlődést a motoros képességek (kognitív képességek, koordinációs képességek és ízületi mozgékonyosság), nyelvi – és kommunikációs képességek, illetve az alapvető képességek bármely területén.

Összegezve a szakdolgozatom célja, hogy a fenti kérdésekre választ kapva igazoljam a mozgásfejlesztés fontosságát az óvodáskorú gyermekeknél. Milyen hatásuk van a kisgyermek pszicho -szomatikus, kognitív- és nyelvi fejlődésére.

2. IDEGRENDSZER

2.1. Az idegrendszer és a mozgás összefüggése

Az emberi test legbonyolultabb és legösszetettebb része az idegrendszer, melynek optimális működéséhez több feltétel szükséges. Az idegrendszer specializálódott sejtek hálózata, amely folyamatos információkat továbbít az egyénről és a környezetéről.

Két részre bontható az idegrendszer: központi idegrendszerre és a perifériás idegrendszerre. Mindegyik szorosan együttműködik, egymás nélkül képtelenek működni. A központi idegrendszer a kapott információt felveszi -és feldolgozza, melyet szenzoros résznek is nevezünk. Ez felel a gondolkodásért, a mozgás szabályozásáért, az érzékelésért és a többi szerv működéséért. A központi idegrendszer két nagy részből áll: az agyvelőből és a gerincvelőből, melyet körül vesz az agy-gerincvelőifolyadék. A perifériás idegrendszer feladata a központi idegrendszer és a szervek közötti folyamatos összekapcsolás biztosítása, az információk szállítása az idegrostokon keresztül. (Kulcsár, 2016) Ezt motoros résznek nevezzük.

Az idegrendszer sejtjei a neuronok, amelyek kapcsolatban vannak egymással a szinapszisokon keresztül, valamint szállítják az információt. Ez a fajta kommunikáció az elektromos impulzusok révén történik. Mozdulás alatt az agy és a gerincvelő néhány része között folyamatos üzenetváltás van. Egy mozdulat elvégzésekor, sok esetben valamilyen érzékszervi benyomás hatására, ingerület éri az asszociációs kérget. Ez a kéreg a kisagyba és a törzsdúcokba jeleket küld, melynél bizonyos mozgásminták jelennek meg (mozgásemlekek égne be) és a talamuszon át a mozgató kéregbe futnak. A cerebellumnak alapvető szerepe van a mozgásszabályozásában, illetve a testtartás, az izomtónus és az egyensúlyozás szabályozásában is. (Király & Szakály, 2011) Folyamatos információt kap a test izmainak az állapotáról. A mozgató kéregnek fontos feladata van a mozgatóparancsok fogadásában és kivitelezésében. Közvetlenül küldi a jeleket a gerincvelő mozgató központjába az agytörzsön keresztül. (Király & Szakály, 2011) A mozgató központokat olyan gerincvelői interneuronokból (kapcsolat létesítő neuronok) és mozgató idegsejtekből áll, amelyek mozgásra ösztönzik az izmokat saját jeleikkel. A mozgató központ egyben visszacsatolást küld a törzsdúcokba és a kisagyba, melynek hatására a különböző egységek érzékszervi benyomások visszacsatolásával javítja ki az aktuális mozgást. A kisagy folyamatosan optimalizálja a mozgást, pontosítva annak koordinációját. Így a durva koordinációból egy finomabb koordináció jön létre a komplex mozgás során.

3. MOZGÁSFEJLŐDÉS FOGALMA

A motoros tevékenység központi szerepe a mozgásfejlődés, amely átfogja az egyén természetes mozgásait, az egyéni fejlődését, valamint a kondicionális - és a koordinációs képességek kialakulását, fejlődését. Farmosi szerint „*A mozgásfejlődés tehát átfogja az ember sokrétű mozgásformáinak és mozgáskészségeinek – kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás, ütés, rúgás- egyéni fejlődését, valamint a kondicionális képességek – erő, gyorsaság, állóképesség, ízületi mozgékonyág-, illetve a koordinációs képességek – kinesztetikus differenciáló-, téri tájékozódó-, mozgásátállító-, ritmus,- egyensúlyozó stb. képesség kialakulását.*”¹ (Farmosi, 2021)

¹ Farmosi István (2019:20): Mozgásfejlődés

4. MOZGÁSFEJLESZTÉS FOGALMA

Fodorné Dr. Földi Rita úgy fogalmazta meg a mozgásfejlesztés, mely *„a testi és szellemi teljesítőképesség fokozására irányuló pedagógiai tevékenység, amelynek célja, hogy megfelelő mozgásingerekkel segítse az ideg-, izom- és csontrendszer, valamint a zsigeri rendszerek optimális fejlődését. A mozgásfejlesztés több célra irányulhat: a nagymozgások (természetes mozgások) készségszintjének emelésére, az általános mozgástapasztalat megszerzésére, a sportmozgások alapját képező sportági mozgásformák (technika) kialakítására és készségszintjének emelésére, a testi képességek fejlesztésére, ezen belül a mozgások végrehajtásához energetikai háttérrel biztosító kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség), a szabályozó folyamatok által meghatározott koordinációs képességek (térérzékelés, egyensúly-érzékelés, kinezetikus differenciálóképesség, ritmusérzékelés, reakcióképesség) és a mozgások terjedelmét fokozó mozgékonyág, hajlékonyág fejlesztésére.”*

(Fodorné Dr. Földi, N.a.)

5. ÓVODÁSKORÚ GYERMEK

Gaál Sándorné szerint is „Az óvodáskor a természetes hely-helyzetváltoztató-és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgás intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.”² (Gaál, 2019) Ezért óvodáskorban 3 és 7 éves kor között a mozgás fontos szerepet tölt be a gyermek fejlődésében. Ebben az időszakban mozgásukkal, különböző tevékenységükkel szerzik meg a legtöbb tapasztalatot a környezetükkel kapcsolatban. Az egyén az alapvető mozgáskészségeket születésétől fogva a megfelelő körülményeket biztosítva 5-6 éves korig sajátítja el, amely a funkcionális mozgásformák időszaka. A mozgásfejlődésnek és a mozgásfejlesztésnek közvetlen hatása van az egyén személyiségfejlődésére. A mozgás segítségével alakul és bontakozik ki teljesen a gyermek személyisége, elősegíti az idegrendszer érési fejlődését. A következőkben áttekintem az óvodáskorú gyermekeknek a mozgásfejlődés szakaszait 3 és 7 éves kor között (Farmosi, 2021) és (Király & Szakály, 2011) alapján.

5.1. Az óvodáskorú gyermek mozgásfejlődésének életszakaszai, jellemzői

Kora gyermekkorban a mozgásfejlődés 2 és 3 életkor között:

A két és hároméves életkorra jellemző, hogy nem érdeklik a mozgásuk különböző eredményei. Az igazi öröm számukra maga a mozgás, ezért a természetes nagymozgások fejlődésének a segítése az elsődleges feladata az óvodapedagógusnak. Farmosi, Király és Szakály lejegyezte, hogy ebben az életszakaszban a gyermek az alábbi mozgásfejlődés jellemzi:

- térdelése biztos, képes térdelőtámaszban mászni,
- állás, állásból leereszkedés,
- tud ellentétes kéz-láb segítségével kúszni
- sima talajon, csökkentett felületen, emelkedőn vagy lejtőn a futása egyre magabiztosabb, akár akadályok között és felett,
- képes lépcsőt mászni,
- helyben ugrál pároslábbal,
- hosszanti tengelye körül tud forogni,
- felmászik székre vagy ferde létrára,
- labda kezelése kézzel és lábbal: labdadobás kétkézzel, melynél a célokat gurítással igyekezik eltalálni; a labdát rúgja,

² Gaál Sándorné (2019:9) : A mozgástevékenység sokoldalú fejlesztése az óvodában

- képes kétkézzel labdát vezetni,
- tud a lábujjhegyén járni (Király & Szakály, 2011)

Az első gyermekkorban mozgásfejlődés négy és öt éves életkor között:

Ebben az életkorban egyre erősebb a figyelmük. Kialakul a mozgások -és akadályok legyőzési vágya, valamint elkezdenek az eredményeik iránt érdeklődni. Amikor kiemelik sikerességüket, az számukra motiválóan hat. Az egyensúly, a szem-kéz, a szem-láb koordináció képesség, illetve a lateralitás fejlesztése kap nagyobb szerepet. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997) Nagy mozgások terén az alábbi jellemzőket rögzítették a gyermeknél:

- járása és futása egyre szellősebb, lépéshossza kezd növekedni,
- mozgásukat össze tudják hangolni zenével,
- váltott lábú lépcsőzése megbízhatóbb, képes önállóan felmenni,
- meredekebb magasságú lépcső megzavarhatja mozgásukat,
- 30 cm távolságú akadályokon képes átlépni egyikről a másikra,
- tud helyben, előre haladással egy és két lábon szökdelni,
- ugrásai egyre koordináltabb,
- függőleges akadályokon már felmászik,
- egykezes felső dobás dominál: a dobás továbbra is karból történik, a törzset kismértékben kapcsolja be a feladat elvégzésébe
- képes kétkezes alsó dobást végezni különböző irányban,
- labdaelkapása egyre ügyesebb,
- lábbal történő labdakezelés; megállítás és továbbítás,
- fejfel való letámaszkodás és egyre jobb bukfenc. (Farmosi, 2021) (Király & Szakály, 2011)

Mozgásfejlődés hat és hét éves életkorban:

Király és Szakály úgy gondolja, hogy ennél az életkornál az egészségesen fejlett gyermekek mozgásai már komplexebbek, melyeknek a mozgásformáit lehet csoportosítani: forgás, kúszás-mászás, járás, futás, ugrás, dobás, gurulás, elkapás stb. Ezek a mozgásformák szükségesek a gyermeknek az iskolaérettséghez. (Király & Szakály, 2011) Farmosi úgy gondolja, hogy „...ezen kívül a versenyszerű gyakorlás, a kis versenyek és csúcspontként az első sportünnepélyek is megszervezhetőek.”³ (Farmosi, 2021) Fontos, hogy a már elsajátított

³ Farmosi István (2019:77) : Mozgásfejlesztés

mozgásokat új, bővülő mozdulatokkal gyakorolják, valamint a graphomotorikát. Véleményük szerint az alábbiak a legújabb mozgások, mozdulatsorok, amelyek szükségesek:

- csúszás, kúszás, mászás végzése előre és hátra, akadályokon és akadályok alatt különböző eszközök segítségével (babzsák, labda),
- járás előre-hátra, különböző tempóban, irányváltoztatással, iránytartással, valamint különböző kartartásokkal és testhelyzetekkel (sarokkal, lábujjhegyen, külső talpélen),
- futás előre-hátra, különböző tempóban eszközökkel vagy azok nélkül, különböző akadályok között többféle talajon,
- helyben történő ugrás páros lábon - és egy lábon előre és hátra, fordulattal, akadályok felhasználásával fel-és elugrás különböző talajon,
- különböző talajon való szökdelés, fel- és elugrás akadályok felhasználásával
- dobás hajítással, lökéssel és segítségadással,
- talajon való labdagurítása kézzel- és lábbal, rúgás mindkét lábbal,
- egyensúlyozás. (Király & Szakály, 2011)

5.2. Mozgáshatékonyág az óvodáskorú gyermeknél

Porkolábné Dr. Balogh Katalin megfogalmazta, hogy „*A 3-7 éves korosztály alapvető, legtermészetesebb megnyilvánulási formája, önértékesítési módja a mozgás.*”⁴ (Porkolábné Dr. Balogh, 1997) A kisgyermek ismerjen meg minél többfajta mozgást. A testmozgással egy egészséges életvitelt lehet kialakítani számukra. A rendszeres mozgás hatására az idegsejtek egyre elágazóbbakká válnak. Porkolábné szerint ebben az életszakaszban jellemző az észleléses és finommotoros struktúrák intenzív fejlődése (sensitiv periodus). Idegrendszeri érzükhöz és fejlődésükhöz ekkor nyílik mód az optimális támogatásukra. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997)

Porkolábné és munkatársai összegyűjtötték a mozgás hatékonyságának a jellemzőit, mely több területet fejleszt az óvodáskorú gyermeknél. Idesorolható a mozgás fejlesztése, a testséma fejlesztése, a percepció fejlesztése és a verbális fejlesztés.

A mozgásfejlesztés célzott testmozgásokkal történik, amelyeknél folyamatosan változik a mozgások ritmusa, tempója és iránya. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997) Nagymozgások fejlesztésénél a csúszás-kúszás -és mászás különböző tempóban; járás; futás; ugrás egyensúly

⁴ Porkolábné B. K. (1997:11) : Komplex Prevenció Óvodai Program (Kudarc nélkül az iskolában)

gyakorlatok, szem-kéz koordináció; szem-láb koordináció, graphomotorika sorolható. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997)

A testsémafejlesztésnél a gyermekek megismerik testrészeit, képesek lesznek e felett uralkodni. Az ügyesség érzése miatt pozitív énképet alakítanak ki, amely segíti az önellfogadást. A testrészekkel történő különböző mozgásgyakorlatok által kialakul a laterális, és az oldaliság. Ennek fejlesztése hatással lesz a téri percepció fejlődésére. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997)

Porkolábné és munkatársai úgy határozták meg, hogy a percepciófejlesztést is, annak „...*pontosabb működését a 3-4 éveseknél elsősorban a mozgás és testséma fejlesztésén keresztül érhetjük el. 5-6 éveseknél már célzott, direkter fejlesztés is szükséges.*”⁵(Porkolábné Dr. Balogh, 1997) Észlelésfejlesztésnél a vizuálisfejlesztés; alakítás -és formaállandóság fejlesztés; tapintásos – sztereognosztikus -észlelés fejlesztés; kinezetikus észlelés fejlesztés; térészlelés-térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése; auditívfejlesztés; hangzási analízis-szintézis fejlesztés, valamint a keresztcsatornák fejlesztése sorolható. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997)

A verbális fejlesztésnél fontos az auditív ingerek megkülönböztetése és pontos észlelése, az adott hangok kiemelése -és a helyes egymásutániségének felismerése, a hangcsoportok egységbe való foglalása, illetve a tárgyak pontos megnevezése. (Porkolábné Dr. Balogh, 1997)

Gaál Sándorné véleménye szerint fontos, hogy a gyerekeknek biztosítsa az óvónő a rendszeres mozgástevékenységet játékos formában. (Gaál, 2019) A folyamatos mozgástevékenység jótékony hatása során megtapasztalható az óvodáskorú gyermekeknél a valamennyi részképesség elmaradásában, hogy folyamatosan javul, akár 1-2 év alatt korrigálhatók. Ennek eredményeképp már iskolás korban kisebb eséllyel lesz szociális; -motoros; - és pszichés-kognitív elmaradásuk. (Lakatos, 2008)

5.3. A mozgásfejlődés hiányosságának lehetséges következményei

A nagymozgások helyes kivitelezéséhez szükség van öt és hét éves kor között a gyermek megfelelő fejlődésére. Lakatos Katalin szerint a gyermek mentális érettsége szoros kapcsolatban van a mozgásfejlettségével. Az iskolaérettségi vizsgálathoz az általa kidolgozott állapot- és mozgásvizsgáló tesztet javasolja, amely megmutatja az óvodai nagy csoportos gyermek iskolaérettség aktuális állapotát. (Lakatos, 2008) A megfelelően végzett

⁵ Porkolábné B. K. (1997:19) : Komplex Prevenció Óvodai Program (Kudarccal az iskolában)

nagymozgások elvégzése biztosítja a gyermeknek a finommozgások fejlődését. Ebben a korban alakul ki a szem-kéz koordináció, az irány-és iramérzékelés, egyensúlyérzékelés, térérzékelés stb. Király Tibor és munkatársa szerint, ha valamelyik nagymozgás kimarad mozgásfejlődése során nagyobb esély van rá, hogy a gyermeknek később valamilyen részképesség elmaradása lehet. (Király & Szakály, 2011). Lakatos Katalin szerint a három és hét éves gyermekeknél a motoros; - pszichés-kognitív -és szociális területeken lehetséges a részképességek elmaradása. (Lakatos, 2008) A következőkben ismertetem (Lakatos, 2008) és (Király & Szakály, 2011) által megállapított diagnózisokat, amelyek a nem megfelelő mozgásfejlődés miatt előfordulhat az óvodáskorú gyermeknél.

Motoros területen a diszpraxia, apraxia; a graphomotorika éretlensége; akadályozott beszédmotorika; tic; erőadagolási problémák, mozgáskoordináció gyengesége; a pontatlan mozgáskivitelezés; új mozgások tanulásának a gyengesége, lassúsága és hyperaktivitás. (Lakatos, 2008)

A pszichés-kognitív területen a funkciók zavarai, azaz percepció zavar; egyidejű többsatornás figyelem gyengesége- emlékezés- figyelem-és gondolkodás zavarai, mentális retardáció, autizmus spektrum zavar; az információ-feldolgozás zavarai; az analógiás gondolkodás megjelenésének késési zavarai; motórium zavarai (izomtónus- nagymozgások- graphomotorika – és cselekvéstervezés irányításának zavarai); komplex tanulási problémák (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, hypermotilitás); lateralizáció-és téri orientáció zavar. (Lakatos, 2008) (Király & Szakály, 2011)

Szociális területen beilleszkedési nehézség, nehezített szabályfelismerés-és szabályelfogadás; agresszivitás; viselkedésszervezés során a kontrollfunkciók gyengesége; szorongás; a segítségadás elutasítása; a szabálykövetés kiszámíthatatlansága. (Lakatos, 2008) (Király & Szakály, 2011)

6. FEJLESZTÉST BIZTOSÍTÓ INTÉZMÉNYEK

Az óvoda intézményekben a fejlesztéseket biztosító szakember ellátottság átlagos. Általában utazó gyógypedagógus, logopédus vagy konduktor segíti a gyermek fejlődését.

A Somogy vármegyében lévő MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvodában a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kaposvári Tagintézménye nyújt segítséget a fejlesztést igénylő (BTMN) gyermekek ellátásában, gyógypedagógiai, illetve logopédiai terápiát biztosít, a hároméves kortól kiszűrt gyermekek részére. Pilotként 2. éve csoportos TSMT-t biztosítanak kiscsoportos kortól hat, az óvoda által javasolt gyermekek részére. SNI gyermekek ellátását a kaposvári Bárczi Gusztáv EGYMI biztosítja a megyei szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseket.

A Győr-Moson-Sopron vármegyében lévő Bősárkányi Tündérfátyol Óvodában a gyermekek fejlődési szintjét a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Csornai Tagintézményének szakemberei végzik el. A szakszolgálat logopédusa és fejlesztőpedagógusa felméri a harmadik évet betöltött gyermekeket. A felmérés során kiszűrjük a fejlesztésre szorulókat.

Jogszabálynak megfelelően a Pedagógiai Szakszolgálatok Járási Szakértői Bizottságok végzik a gyermek vizsgálatát, melyet a szülő, illetve az intézmény kezdeményezhet a szülő beleegyezésével. Három éves gyermekek beszédállapotát logopédus vizsgálja óvodába lépéskor.

Sajátos Nevelési Igényt kizárólag a megyei és sérülés specifikumnak megfelelő országos szakértői bizottság állapíthat meg.

7. SZENZOMOTOROS TERÁPIÁK BEMUTATÁSA

A részképességek zavarai a megfelelő mozgásterápiákkal javíthatók, akár megszüntethetők. Lényeges kiemelni, hogy ennek javulásához a folyamatos terápiákon való részvétel szükséges. E nélkül nem tapasztalható a gyermek megfelelő fejlődése.

Alábbi mozgásterápiákat az óvodában alkalmazzák fejlesztőpedagógusok/terapeuták egyéni/csoportos mozgásfejlesztő terápiákon, valamint azok az óvodapedagógusok, akik mozgásfejlesztő képzettséggel rendelkeznek.

7.1. Kulcsár-féle mozgásterápia

A módszert az USA-ban élő Carl Henry Delacato philadelphiai neurológus és munkatársai dolgozták ki, amely segítséget nyújt a tanulási zavarral küzdő, gyenge mozgáskoordinációval, figyelem- és magatartási problémákkal élő gyermeknek.

A mozgásfejlődés és az idegrendszerfejlődése szorosan összefügg. Amennyiben egy mozgásforma kimaradt (kúszás, mászás) vagy nem sajátította el megfelelően, az az egyénre a későbbiek során negatív következményekkel hathat. A korábban felsorolt zavarokat okozhatják az agyi területek elégtelen vagy nem megfelelő működése.

A Delacato-módszert Magyarországon tovább fejlesztette Kulcsár Mihályné, aki egy rávezető és egy nehezített mozgássort állított össze a monotonia elkerülése miatt. Kulcsárné szerint az összeállított gyakorlatsor rendszeres alkalmazásával a gyermeknél aránylag rövid időn belül teljesítménynövekedést lehet elérni. Nehézsége függ a gyermek problémájának a súlyosságától. A gyermek újra éli az adott mozgás szintjén a kimaradt szakaszt. Ennek az érésben elmaradt területek lehetőségük van a deficitek ledolgozására, pótlására. (Kulcsár, 2016)

7.2. Mozgáskotta módszer

A Mozgáskotta módszer egy komplex mozgás-és személyiségfejlesztő eljárás, amelynek megalkotója Magyar Gábor pszichológus, testnevelő tanár és mozgásterapeuta. Óvodákban is lehet alkalmazni a mozgás alapú tevékenység során, ahol a gyermek, játékosan tudja elvégezni a gyakorlatsorokat.

Az eljárás először síkban, majd a térben is variálható vizuális jelrendszert alkot, melyet a gyermekek képesek megérteni.

Az ajánlott célcsoport: részképesség gyengeséggel, kognitív zavarokkal, mint figyelem, - emlékezet és koncentrációs zavarral küzdő, viselkedési zavarokkal, mint szorongás, agresszivitás és beilleszkedési zavarral rendelkező gyermekek.

Célja a terápiának, hogy szórakoztatóan fejlessze a gyermek mozgását, alapvető képességeit, amely a figyelem, koncentráció, emlékezet, észlelés, érzékelés, megértés, beszédprodukción, nyelvi- és kommunikációs képesség. (Magyar, N.a.)

7.3. TSMT terápia

A Tervezett Szenzomotoros Tréning terápia megalkotója Lakatos Katalin PhD, aki 30 éve hozta létre terápiás eljárását. A TSMT egy célzott intervenciós terápiás módszer, 0-14 éves korig alkalmazható. A terápia megkezdését egy neuro-szenzomotoros szemléletű állapot felmérés előzi meg (LongiKid/ ÁMV). A fejlesztés, személyre szabott fejlesztési terv (tréning) alapján valósul meg. Ez történhet egyéni és csoportos formában. A gyermeket célzott ingerhelyzetekbe hozza.

A TSMT célja, az elemi mozgásformák, kúszás, mászás újra élése, újra tanítása. A csecsemőkori reflexek leépítése, primitív reflexek integrálása, a magasabb rendű mozgásformák megalapozása, rendeződése.

Az ajánlott célcsoport: lelassult/ felgyorsult mozgás- és beszédfejlődéssel, alvás-és étkezés zavarral, magatartás problémákkal (hiperaktív, ADHD), autizmus spektrum zavarral, részképesség gyengeséggel és tanulási zavarral küzdő gyermekek. (Lakatos, 2008)

7.4. Stephen-Sarlós módszer

A módszert dr. Stephens-Sarlós Erzsébet gyógytestnevelő és szenzomotoros terapeuta alkotta meg. Doktori kutatásai és mozgásfejlesztései során az idegrendszeri éretlenségből- és a fennmaradt csecsemőkori reflexekből fakadó problémákra (ADHD, figyelemzavar, autizmus spektrumzavar, részképesség zavar stb.) koncentrált.

Kutatásaival támasztja alá a fennmaradt csecsemőreflexek és az elakadt szenzomotoros fejlődés okozza ezeket a nehézségeket. A programjában reflexintegráló gyakorlatok szerepelnek, amelyek segítik az idegrendszer érését és a fennmaradó csecsemő reflexek leépítését. A gyakorlatsor rendszeres alkalmazásával a probléma súlyosságától függően javulást lehet elérni a gyermeknél. (Stephens-Sarlós, 2022)

7.5. Ayres-féle mozgásterápia

A szenzomotoros terápiát több mint 50 évvel ezelőtt Anna Jean Ayres kaliforniai agykutató és pszichológus alkotta meg. Célcsoportja Ayres szerint az értelmi zavarral, mozgásos fejlődési zavarral (megkésett nagymozgások), figyelem-és koncentráció zavarral, hiperaktivitással, mutiznussal, azaz nem beszélő gyermek, megkésett beszédfejlődésű és értelmi zavarral rendelkező gyermekek. Célja a terápiának: a különböző érzékszervi és egyensúlyi ingerek hatására a gyermek egyensúlyi rendszere, a test két oldalának integrációja és a szem-kéz koordinációjának javulása, az idegrendszer integritása és a primitív reflexek integrálódása. Ennek köszönhetően a gyermek már ügyesebben, megfelelően tud alkalmazkodni környezetéhez, kialakul a szabálytudata. (Szóke, N.a.)

8. KUTATÁS

8.1. MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda nevelési intézmény bemutatása

A MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda Somogy vármegye, a Somogyi-dombság területén fekszik. A nevelési intézménybe a Füredi utca vonzáskörzetéből, a családi házas városrészből érkeznek a gyermekek, de szívesen fogadnak más városrészből és a környező településekből is.

Az intézmény 1950-től óvodaként üzemel, valamint 1999. augusztus 15.-e óta az óvodapedagógus hallgatóinak gyakorlat helyszíne, amely segíti a gyakorlati felkészülést számukra. Jelenleg a MATE Kaposvári Campus óvodapedagógus hallgatóinak a gyakorlati helye. A tanító, csecsemő-és kisgyermekgondozó, illetve gyógypedagógus hallgatóknak hospitálási lehetőséget biztosít. Elsődleges feladata köznevelési intézményként, az óvodáskorú gyermekek kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődését támogató, teljes személyiséget kibontakoztató, óvó-védő és szociális fejlesztés.

Az óvoda programjában a nevelési céljai között szerepel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, ahol minél több lehetőséget biztosítanak véleményük és kreativitásuk kinyilvánítására. Szerintük a gyermeknek szükséges felfedezni, megtapasztalni a külső világot. Kiemelt feladatnak tekintik a nemzetiségi hovatartozás erősítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek támogatását, fejlesztését és a környezettudatosságra való nevelést. A családokkal szoros kapcsolatot ápolnak, valamint a megfelelő kommunikációra törekszenek. A változatos tartalmú rendezvényekbe és eseményekbe igyekeznek bevonni a szülőket. Az óvoda célja továbbá egy ökológiai aspektusú, állatasszisztált élménypedagógiai központ létrehozása. Az intézmény több címet birtokol, amely az Állatbarát Óvoda; - a Madárbarát Óvoda; -Zöld Óvoda és - „A legszebb konyhakertek” címe. 1991 óta az intézményben működik a „Gyermekvilág” Alapítvány, mely támogatja a tanulást segítő eszközök beszerzését. Az alapítvány folyamatosan figyeli a pályázatokat, amellyel lehetőség van a tárgyi feltételek javítására. Az intézmény minden évben rendszeresen részt vesz az egészséges életmódra neveléssel kapcsolatos a városi rendezvényeken, eseményeken. A nyár elején szervezik az „Erdei ovi” -t, amely a városi feltételektől eltérő helyszínt, élményt biztosít a résztvevő gyermekeknek. A programon megismerkedhetnek az erdő élőlényeivel, a természet fontosságáról tanulhatnak játékosan.

A mindennapos óvodai nevelés mellett, amelyik intézményben van szakirányú végzettséggel rendelkező óvodapedagógus, ott lehetőség van a szélesebb körű fejlesztőpedagógiai munka

biztosítására. 2018/2019 óta működik az óvodában a Mocorgó csoport, amely csoportos-és szülők által egyéni fejlesztésekkel indult. COVID járvány után lépett be a fejlesztési lehetőségeket biztosítva a fejlesztő pedagógus, mozgásfejlesztő óvodapedagógus vezetésével. A fejlesztéseken négyéves kortól lehet aktívan részt venni, heti rendszerességgel.

2021-től pilot módban elindították a TSMT csoportos órákat az óvodában. A program célja, hogy felhívja a figyelmet a minél fiatalabb korban történő mozgásfejlesztésre. A résztvevő gyermekeket a hároméves mozgásfejlődés kiszűrésekor választották ki, akik valamilyen részképesség elmaradást mutattak. Az óvodában a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kaposvári Tagintézménye biztosítja a lehetőséget immár második éve.

Az intézményben jelenleg hat csoport van. Minden csoport heterogén szervezésű. Az intézményvezető szem előtt tartja a szülők kéréseit, a gyermek életkorát, a csoport létszámát. Az óvoda két épületből áll, melyben a csoportszobák esztétikusak, tágasak, letisztultak és jól felszereltek. Az alsó épületben kettő tágas csoportszoba található, amely szociális helyiségekkel rendelkezik. Itt megtalálható az önálló konyha, a felnőtt étkező, a szociális helyiségek, a gazdasági iroda és a raktárak. Azok a gyermekek, akiknél különleges étrend szükséges (glutén érzékeny, tej érzékeny stb.) a Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórház biztosítja. A felső épület négy csoportszobával rendelkezik, mely ideális méretű, világos, esztétikus. A gyermekek fejlődéséhez szükséges játékok-és eszközök megtalálhatóak. Az óvoda lényegesnek tartja, hogy minden csoportszoba megfelelő felszereltsége támogassa a gyermekek tanulási lehetőségeit, személyiségük teljes kibontakozását.

2020-ban a fenntartónak a minisztérium közreműködésével lehetősége volt a szomszédos ingatlant megvásárolnia, ezáltal több mint 20 éves problémát orvosoltak. Az ingatlanban egy tornaszobát, valamint a hallgatók csoportos konzultációjához szükséges helyiségeket alakítottak ki. Az udvarán kialakításra került egy 250nm-es élményporta, amelyben magasságyások, kisállatok (tyúkok és nyulak) tartásra alkalmas ketrecek vannak elhelyezve. Az odajáró gyermekek besegíthetnek a kerti munkálatokba és a kisállatok gondozásába. Az udvaron nagy zöld területek találhatóak, melynek van napos- és árnyékos része. Az udvari eszközök biztosítják a mozgásfejlődést a gyermekeknek. Udvari játékok: homokozók; csúszdák; különböző fajtájú hinták: mérleghinta, lengő hinták, rugós hinta; mászófal és többféle játékkiegészítők.

Az óvodapedagógusok a megfelelő szakképzettséggel, illetve páran egyéb szakképesítéssel rendelkeznek (gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, TSMT terapeuta). Az intézmény célja a

színvonalas és igényes szakmai munkavégzés. Az ott dolgozók élethivatásnak tekintik munkájukat. Támogató magatartás, valamint nagyfokú gyermekközpontúság jellemzi őket. Az óvodapedagógusok folyamatos kontaktban vannak az egyetemi oktatókkal a szakmai megújulás érdekében, illetve figyelemmel kísérik a felsőoktatás fejlődési tendenciáit. E kapcsolat ápolása elsődleges mindkét intézménynek, mellyel megtisztelik egymás munkásságát, és figyelembe veszik egymás kérését.

8.2. Bősárányi Tündérfátyol Óvoda nevelési intézmény bemutatása

A Bősárányi Tündérfátyol Óvoda és Mini Bölcsőde Győr-Moson-Sopron vármegye északi területén a Hanság medencéjében helyezkedik el. A nevelési intézménybe járó gyermekek a helyi településen kívül az alábbi környező településekről érkeznek: Maglóca, Földsziget, Cakóháza, Tárnokréti, Rábcakapi.

Az intézmény 1961-ben először napközi otthonként funkcionált, majd 1975-től napjainkig óvodaként. 1986 óta a bősárányi nagyközség önkormányzata a fenntartó.

Az óvoda programja a három nevelési területet öleli át: hagyományörzés, egészséges életmódra nevelés és külső világ tevékenység nevelés. A nevelési intézmény életcélja a hagyományok ápolás, megőrzése. A népi hagyományok megőrzése, valamint a közösséghez tartozás értelmi erősítése.

A tevékenységeken keresztül fontos a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése; a szociális, közösségi, társas viselkedésének, magatartásának formálása és az érzelmi, akarat tulajdonságainak alakítása. Elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, valamint a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A gyermek cselekvő aktivitásának és teljes személyiségének kibontakoztatása.

2012-ben elnyerték a Zöld Óvoda címet, melyet mai napig viselnek. Az intézményben DiabMentori rendszer működik, valamint az asztmával küzdő gyermekek ellátása szintén biztosított. 2022-ben pályázat által az intézményt bővíthették, illetve a nagyközségben megnyitotta a Mini Bölcsődét. A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos, illetve igyekeznek különböző rendezvényekre, eseményekre invitálni őket. A hagyományörzés célja érdekében minden évben lehetőség van az óvodáskorú kislányoknak fellépni édesapjukkal, amellyel néptánc tudásukat mutatják be együttesen.

Az intézménynek jelenleg négy csoportja van. A csoportok: mini; -kis; -közép -és nagycsoport. Tavalay pályázat útján jelentős változás történt. Az épület egy tornaszobával és egy új csoportszobával bővült. A tornaszoba nemcsak a testnevelési feladatokat látja el, hanem

különböző fejlesztési óráknak biztosít helyszínt. A szükséges eszközöket, berendezéseket szintén pályázat segítségével szerzik be, amelyeket az óvodapedagógusok fel tudnak használni a különböző foglalkozások során. Termeik letisztultak, tágasak, jól felszereltek és barátságos légkört árasztanak. Az udvar rendezett: van árnyékos és napos, valamint burkolt és füves rész. Homokozóval, csúszdával, mászókával és egy kressz pályával rendelkezik. Saját konyhát működtetnek, ezáltal biztosítva van az egészséges táplálkozás az óvodába- és az iskolába járó gyermekeknek. A napközi konyha ellátja az ételmezési feladatokat.

Az intézménynek egy pedagógiai asszisztense van, aki segíti az óvodapedagógusok munkáját az eltérő képességű gyermekek foglalkoztatása során. Az óvodapedagógusok felsőfokú képesítéssel rendelkeznek, akik az óvodapedagógusi munkát élethivatásnak tekintik. Jelenleg egy óvodapedagógusnak van egyéb szakképzése (mozgásfejlesztés szakmódszertanos pedagógus). Az intézményvezető közoktatás-vezető szakirányú képesítéssel rendelkezik.

8.3. Kutatási eredmények

8.3.1. Dokumentáció elemzése

Mindkét nevelési intézmény Pedagógiai Programját áttekintettem, melynél a gyermek fejlődés nyomon követésére és a szervezett mozgás alapú tevékenységre fókuszáltam az elemzés során. A Somogy vármegyei MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvodában a következő nevelési évben tanköteles gyermekek fejlettségi szintjét a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kaposvári Tagintézménye végzi el. A Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gyógytestnevelési, logopédiai, gyógypedagógiai és mozgásfejlesztő terápia (TSMT) ellátását intézményi keretek között. A Somogy vármegyei Gyakorló Óvodában a mozgás alapú tevékenység kötetlenül és kötött formában történik, amelynek elsődleges célja a gyermekek egészséges életmódra való nevelése, a mozgás iránti igény növelése. Az óvoda erre nagy hangsúlyt fektet az odajáró gyermekek részére. A mozgás prioritást élvez az intézményben. A mindennapos mozgást az óvoda szabadlevegőn való tartózkodással (jó idő esetén) vagy a csoportszobában biztosítják. A frissítő mozgás kb. 10 perc időtartamú, melyeket játékosan, az életkori sajátosságoknak megfelelően végeznek. Ennek segítségével alapozzák meg a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődését és a motoros készségek fejlesztését. Céljuk, hogy a gyermekeket hozzászoktassák fokozatos terheléssel a kinti hideg-meleg hőmérsékleti viszonyokhoz és az aktív mozgás életük részévé váljon. A nagyobb mozgásigényű gyermekeknek különböző délutáni fakultatív mozgásos foglalkozásokat ajánlanak fel és tartanak meg (néptánc, gyermektorna, korcsolya, úszás, ovifoci stb.) Minden tevékenységük az

egészséges életmódra koncentrálnak, elemeit beépítik ezek tartamába. A mindennapos tisztálkodási szokásokat elsajátítják és alkalmazzák, melynek köszönhetően a gyerekek megtanulják miként előzhetik meg a betegségeket. Fokozottan figyelnek a mentális egészségre is. A napirend, az egészséges étkezés, pihenés és a mindennapi mozgás biztosítja az egészség megőrzését az óvodáskorú gyermekeknek. A tornaszobában való mozgás, azaz kötött formában heti egy alkalommal van. Az óvónők a tornagyakorlatokat és a megelőző preventív jellegű feladatokat beépítik a foglalkozás tartamába. A mozgás alapú tevékenységeket a fokozatosság elve alapján tervezik és szervezik meg. A foglalkozások célja, hogy a gyermek az óvodapedagógus útmutatásával a helyes technikával gyakorolja és elsajátítsa: a rendgyakorlatokat (alakzatokat és állásokat); az előkészítő -és gimnasztikai gyakorlatokat (szabad-és társas gyakorlatok, kéziszer-gyakorlatok); a fő gyakorlatokat azon belül a természetes támaszokat (kúszás, csúszás, mászás); egyensúlyozó járásgyakorlatokat; gurulásgyakorlatokat; forgásokat; fordulásokat; függéseket; fel-és lelépéseket; ugrásokat; szökdeléseket; futásokat és a dobásokat. Ezek segítségével fejlesztik a motoros képességeket (koordinációs- és kondicionális képességeket) és megtapasztalják a mozgás örömeit. Az órákon különböző eszközöket alkalmazhatnak az óvónők: tornaszivacsokat; zsámolyokat; tornapadokat; trambulínokat; kicsi-és nagy karikákat; botokat; szalagokat; Greiswald készleteket; gumilabdákat; köteleket; kis-és nagylabdákat; körköteleket; egyensúlyérző fejlesztésére alkalmas eszközöket; kisebb-és nagyobb léglabdákat.

Az intézményben dolgozó egyik óvodapedagógus megosztotta egy mozgás alapú tevékenység tervezetét (1.sz. melléklet). A mozgás tervezet részletesen, az előírásoknak eleget téve van megtervezve heterogén szervezésű csoportnak, amelynek időtartama több mint fél óra. Felsorolja a nevelési feladatokat, a mozgásanyag előzményét, a foglalkozás során alkalmazandó eszközöket, rajz ábra nem látható a gimnasztikai feladatoknál. A gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjét figyelembe véve tervezi meg a mozgásanyag tartamát. A foglalkozás tartamában olvasható, hogy ezt játékosan tervezte meg: mondókák, állati hangok utánzása. A tevékenység végén az aktuális játék típus jelenik meg.

A mozgásfejlesztésre javasolt óvodáskorú gyermeknek heti rendszerességgel érkezik ki TSMT terapeuta, fejlesztő pedagógus és gyógytestnevelő pedagógus. Az Egészségfejlesztési Programjukban megfogalmazott feladatok elvégzését és a gyermekek által elért eredményeket a csoportnaplóban dokumentálják az óvodapedagógusok. Ebben található meg a gyermekek egészséges életmódhoz kapcsolódó testi-lelki -és pszicho készségek és képességek, az egyéni

képességei, fejlettségi szintjei. Ezek szükségesek az ellenőrzés során. A gyermek óvodába lépésétől az óvoda elhagyásáig jegyzik fel az adatokat az óvónők.

A Győr-Moson-Sopron vármegyei Bősárányi Tündérfátyol Óvodában a gyermek vizsgálatát a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága (SNI), Győr-Moson-Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Csornai Tagintézmény szakemberei végzik el (BTMN). A gyermekeknek heti egy alkalommal biztosítanak intézményes keretek között logopédust, fejlesztőpedagógust és konduktort. Az intézmény egyik óvodapedagógusa mozgásfejlesztő szakmódszertanos pedagógusi végzettséggel rendelkezik. Szülői igény esetén az óvodában mozgásfejlesztő terápiát végez az óvodáskorú gyermekeknek. Saját csoportjának a mozgás alapú foglalkozások során beépíti a tanult módszereket, amellyel minden gyermeket fejleszt.

A Bősárányi Tündérfátyol Óvodában a mozgás alapú tevékenység célja, hogy a gyermekkel megszerettessék a mozgást, örömforrás legyen számukra. Az intézményben szervezeten és kötetlen formában végzik a feladatokat a mozgásos tevékenység során. Figyelembe veszik az egyéni fejlettségi szintet, az egyéni szükségleteket, amellyel minden gyermeknek lehetőséget biztosítanak. A mozgás alapú tevékenységet a mini csoporton kívül a többi korcsoporttal (kis, -középső -és nagy csoport) végeztetik, mely mindennap van kötetlenül, illetve heti egy alkalommal kötelezően. Az intézmény vezetője a kötelező egy alkalmat minimum kettő alkalomra tervezi felemelni. Véleménye szerint a testmozgás fontos a gyermekek idegrendszer érésehez és mozgásfejlődéséhez. Korcsoportonként, nehézségi szintek és életkori sajátosságok alapján változó a mozgásanyag tartalma. Hagyományaik megőrzése céljából a gyermekek mozgáskultúráját különböző tánclepekkel és népi játékokkal bővítették.

Kis-és középső csoportban a nagymozgások fejlesztése kap nagy hangsúlyt a mozgásos tevékenység alatt. Kis csoportban az egyensúlyérzék képesség fejlesztésére, testséma kialakítására figyelnek, valamint megismerkednek a kisgyermekek a járás, - futás, -és ugrásgyakorlatokkal. A természetes mozgásokat gyakoroltatják, mint a kúszás, mászás, gurulás és csúszás mozgásformákat. A mozgás alapú foglalkozások alatt játékosan gyakorolják ezeket a mozgásformákat. A tevékenység általában 5-15 perc a kiscsoportban, amely függ a csoport hangulatától.

Egyik óvónő, kérésre megosztotta a középső-és nagy csoport egy-egy mozgás alapú foglalkozás tervezeteit (2.-3.számú melléklet). Az óvodapedagógus a Pedagógiai Programjukban meghatározott mozgásanyag szerint építi fel (talpboltozat erősítése; célba dobás, népi játék stb.) A mozgás tervezet vázlatosan van megírva, nem tünteti fel a nevelési

feladatokat, a mozgásanyag előzményét, nem szerepel benne rajz ábra a gimnasztikai résznél. A nehézségi foka a gyerekek életkori sajátosságai és fejlettségi szintjei alapján tervezte meg. A két tervezet között látható, hogy a középső csoportnak szánt főrészt a feladatok mennyisége kevesebb, mint egy nagycsoportosé. Az életkor növekedésével arányosan egyre több-és nehezebb feladatot kér az óvónő, illetve több a sorversenyben elvárt kör mennyisége a nagycsoportosoknál. A nagycsoport tervezetében emelkedik a kör mennyisége bemelegítéskor és az akadálypályánál, míg a középsőcsoportnál kevesebb. A foglalkozás végén a játékra szánt idő lecsökken, míg a középsőcsoportnál még nagy hangsúlyt ad. A népi játékok megjelennek a foglalkozás végén.

Középső csoportban már elvárják a tornaruha használatát (fehér póló, rövidnadrág, világos talpú cipő), valamint a nagymozgások fejlesztésén túl a finommotorika képességet is elkezdik fejleszteni. Megjelennek a talpboltozatot erősítő speciális gyakorlatok, a futás-és dobásgyakorlatok, illetve a támaszgyakorlatok játék során. Az egyensúlyérzéklet ugyanúgy fejlesztik a torna alatt. A tevékenység időtartama már megnő 15-20 percre.

Nagy csoportban is elvárás a tornaruha használata, valamint a futás, -ugrás, -és dobásgyakorlatokat nehezebb elemekkel bővülnek. A korábban ismert talajgyakorlatok ismeretét új feladatokkal gazdagodik (kézenállás, bukfenc, páros gyakorlatok stb.). A finommotorikára és a verbális közlésre, mint a szóértés és észlelés fejlesztésére koncentrálnak a mozgásanyag. Különböző sorversenyekkel ismertetik a versengést a nagycsoportos gyermekeknek. A foglalkozás időtartama szintén megnő 20-35 percre, a gyermekek mozgásigény növekedése miatt.

A gyermek fejlődés nyomon követése azonos a két intézményben. A gyermek megismeréséhez először a környezetét és természetét kell feltérképeznie az óvodapedagógusnak, melyet családlátogatással tud megtenni. A szülők segítségével kitöltik a gyermek Személyiséglapját. Minden csoport, fejlődési naplóval rendelkezik, ebben szerepel a gyermek folyamatos fejlődésének a menete, egyéni fejlesztésterve. A fejlődési napló az óvodapedagógusok tapasztalatai, többszöri módosításai alapján lett kialakítva, mely az alábbiakat tartalmazza: Személyiséglap, Fejlettségmérő lapok. Utóbbihoz megfigyelési szempontsor van adva, amely alapján az óvónőnek töltenie kell a gyermek óvodába lépésekor kis, - középső -és nagycsoportos korban. Mindegyik intézményben a gyermek mozgásfejlettségét a Fejlődési napló mellé csatolt segédanyag szerint állapítják meg. Azonban fontos kiemelni, hogy más-más szinten tudja elvégezni az adott mozgásostevékenységet egy kiscsoportos óvodás, mint egy nagycsoportos.

Fejlettségmérő lapok fő területei:

- mozgásfejlettség;
- értelmi fejlettség;
- finommotoros, nyelvi kifejezőkészség;
- szociális fejlettsége -és érettsége.

Mozgásfejlettségnél az ujjak ritmikus zárását -és széttárását; páros lábon- illetve egy lábon történő szökdelését; labdaelkapását; egy lábon való egyensúlyozását; a megérintett új csukott szemmel való azonosításával; fűzéssel és az ujjak kisujjal kezdődő tenyérbe zárását figyelik meg. Testséma fejlesztésénél a testrészek mutatását, valamint a gyermek téri tájékozódását, térbeli mozgásának fejlettségét.

Amennyiben az óvónők a fejlődés ütemére vagy lemaradására utaló jeleket vesz észre az óvodáskorú gyermeknél, úgy mindenképpen igénybe kell vennie a Pedagógiai Szakszolgálatok szakembereinek a segítségét. Az óvodáskorú gyermek mozgásfejlettségét nagycsoportosként állapítják meg az iskolaérettségi vizsgálaton. Mindezek segítségével a két óvoda törekszik a gyermekek megfelelő szellemi-és testi fejlettségét biztosítani.

Az intézményeknek nem az a fontos, hogy egymáshoz hasonlítsa a kisgyermekek fejlődését, inkább megerősíteni akarják, hogy minden gyermek más. A kisgyermekek saját kompetenciákkal rendelkeznek. Ezért elsődlegesen a gyermek fejlődését saját magához mérik.

8.3.2. Dokumentáció értékelése

A mozgás alapú tevékenység tartamára, fontosságára, az eszközök használatára, illetve az óvodáskorú gyermekek fejlődés nyomon követésének a menetére fókuszáltam a két nevelési intézmény Pedagógiai Programok átolvasása során. A két dokumentációban az alábbiakat állapítottam meg.

A MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda 2022-ben írt Pedagógiai Programját tekintetem át. Az óvoda dokumentumában elő van írva az egészséges életmódra való nevelés fontossága. Úgy gondolom, hogy az intézmény prioritásként ezt tartja szem előtt a többi foglalkozás mellett, mely nagyon pozitív számomra. A különböző mozgásos tevékenységek célja az, hogy az óvodáskorú gyermekben ezen életszakaszban kialakuljon az egészséges életmód. Átnézve a Programot az a meglátásom, hogy az óvodának nemcsak a mozgás megkedveltetése a célja a gyermekek számára, hanem az is, hogy a gyerekek az életmódot később fenntartsák későbbi életkori szakaszaikban is. Szerintem nagyszerű, hogy az óvoda külön fejezetet ír ennek a területnek, a fejlesztéséről és tartamáról. Egészségfejlesztési Programjuk tartalmát magukra

szabták, amelyben részletesen dokumentálják a gyermekek egészséges életmóddal kapcsolatos információit. Úgy vélem, hogy a mozgás alapú tevékenységek tartamát az óvodapedagógusok, fokozott figyelemmel állítják össze. Nagy figyelmet szentelnek a különböző mozgásformák gyakoroltatására és elsajátítására játékos formában, mellyel fejlesztik a gyermekek mozgáskultúráját, mozgásfejlettségét. A mozgás tervezetét jól felépítve, a követelmények szerint készítik el. Nagyszerű volt olvasni a dokumentumokban az eszköztár tartalmát. Részletesen leírja, hogy a mozgás foglalkozásokon, milyen eszközöket tud biztosítani az intézmény az óvodapedagógusoknak, amiket szabadon alkalmazhatnak.

A Bősárkányi Tündérfátyol Óvoda 2018-ban kiadott Pedagógiai Programját olvastam át. A mindennapos mozgást az óvodáskorú gyermekektől nem várják el kötelezően. Játékból integrálva próbálják motiválni őket, melyben annyi gyermek vesz részt, amennyi szeretne. Minden foglalkozás tartalmába valamilyen módon beépítik a mozgást. A heti ÓNAP által előírt tornatermi mozgás kötelező minden gyermeknek. A dokumentáció a mozgás tevékenységnél részletesen leírja minden korcsoportnak a foglalkozás tartamát: melyek azok a mozgásformák, amiket gyakorolniuk kell az óvodapedagógus segítségével. Véleményem szerint ez pozitív az óvoda részéről, amelyben ezt részletezi: milyen elvárása van a gyermekkel szemben, mit szükséges elsajátítani az adott életkori szakaszban. Azonban úgy gondolom, hogy az intézmény ennek ellenére a legnagyobb hangsúlyt a hagyományörzésre fekteti. A mozgás alapú tevékenységek alatt az újfajta játékokat (bár az óvodapedagógus ismeri), nem mindig építi bele a foglalkozások végére. Helyette hagyományörző elemeket, mint a különböző táncelemeket, illetve a foglalkozás végén a népi gyermekjátékok láthatóak az tervezetekben. A mozgás tervezetek vázlatosan íródtak, nem tartalmaz rajz ábrákat, nevelési feladatokat, mozgásanyag témáját-és előzményét. A dokumentáció nem határozza meg, hogy a kötelező mozgás tevékenység során milyen eszközöket tudnak használni az óvodapedagógusok, milyen eszköztár van. A tervezetben látható csak, hogy a fejlesztéshez szükséges eszközök adottak az intézetben (érezkelő korong; egyensúlyozó híd stb.) Erre vonatkozóan azt tünteti fel, hogy az eszközök típusát a gyermek fejlettségi szintje és életkora határozza meg. Helyette az udvari mozgásos játék során használható eszközöket sorolja fel, mely kielégíti a gyermekek mozgásigényét. Leírja, hogy az udvaron homokozók, különböző mászóakák, csúszdák és más egyénre szabott játékok találhatóak meg, amelyeket a gyermekek szabadon választhatnak.

Összegezve a két nevelési intézmény dokumentumában, amelyben a mozgásos foglalkozások tartamára, eszköz használatukra és a gyermek fejlődési nyomon követésére fókuszálva olvastam át az alábbi gondolataim vannak. Mindkét óvodának elsődleges a gyermek egészséges

testi-lelki és pszichés állapota; biztosítják a szeretett teljes, biztonságos, családi és derűs légkört az óvónők színvonalas munkájával. Azonban a Bősárkányi Tündérfátyol Óvodában a mozgást megszerettetni akarják az óvodáskorú gyermekkel, míg a MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvodában életcélnak tekintik az egészséges életmódra nevelést, a mozgás fontosságát. A nagyobb mozgásigényű gyermeknek nem biztosít fakultatív mozgásos foglalkozást a Bősárkányi Tündérfátyol Óvoda, míg a MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvodája többfélét felsorol, amiben szabadon részt vehetnek. Utóbbi óvodában a mozgásos foglalkozásokhoz felsorolják az eszközöket, amiket használhatnak az óvodapedagógusok. Sajnos a Bősárkányi Tündérfátyol Óvoda Pedagógiai Programjában ez nincs feltüntetve. A mozgás tervezetek kinézete, tartalma különbözik. A városi óvodában részletes, követelményeknek megfelelően van tervezve, míg a nagyközségi vázlatosan a fejlesztő területekkel feltüntetve. A vidéki óvodában a kötelezően előírt szakembereket (logopédus, fejlesztőpedagógus, konduktor) biztosítja a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Csornai Tagintézménye, míg a városi óvodában az előírt szakembereken kívül még pilot módban indítva van csoportos TSMT mozgásfejlesztő terápia, melyet a Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kaposvári Tagintézménye biztosít. Különbséget nem találtam a nagyközségi -és a városi óvoda gyermek fejlődés nyomon követés dokumentálásában. Az óvoda belépésekor csak a kisgyermek aktuális mozgásfejlettségét lehet megállapítani. Hatékonyságát az iskolaérettség vizsgálaton határozzák meg az intézményekben. Mindkét intézet az ÓNAP által előírt szabályok szerint jegyzi fel, amely a gyermek óvoda belépésétől az óvoda elhagyásáig tart.

8.3.3. Strukturált interjúk elemzése

A strukturált interjú kérdéseire mindkét nevelési intézményben dolgozó óvodapedagógusai válaszait kifejtették. A nagyközségi óvodából öt fő óvodapedagógus válaszolt kérdéseimre a nyolc főből, míg a városi óvodából hét fő óvodapedagógus a tizenhárom főből. Főbb kérdéseim a mozgás alapú tevékenység gyakorisága, milyen eszközöket, illetve, ha ismernek mozgásfejlesztő módszert azt alkalmazzák-e a foglalkozások alatt. Ezek használata során milyen változásokat tapasztalnak a gyermekek többi részképesség fejlődésében.

MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda:

1.Neme:

A válaszadók 100%-ban nők.

2. Kérem adja meg életkorát!

41-50 év között két fő, 51-60 év öt fő.

3. Hány éve dolgozik óvodapedagógusként?

A következő válaszokat kaptam:

21-30 éve három fő, 31-40 éve négy fő.

4. Milyen végzettséggel rendelkezik?

Valamennyien óvodapedagógus diplomával rendelkeznek. Egy fő ez mellett gyógytestnevelő diplomával is. Többen különböző szakdiplomát szereztek: nyelv-és beszédfejlesztő szakdiploma; Fejlesztő-differenciáló szakpedagógus; kora gyermekkor szakos bölcsész Főiskola. Két fő közoktatásvezetői szakvizsgát szerzett. Ezen kívül egy fő mozgásfejlesztő terapeuta.

5. Milyen típusú településen dolgozik?

Valamennyi válaszadó városban dolgozik.

6. Milyen csoportja van jelenleg?

Valamennyi válaszadónak vegyes csoportja van.

7. Ismer mozgásfejlesztési módszereket az óvodáskorú gyermekeknek? Ha igen, kérem sorolja fel!

Az intézmény valamennyi dolgozója ismeri a TSMT terápiát. Egy-egy fő említi az alapozó terápiát, talp tornát, DSGM-et, a Kuncogó-konduktív etnopedagógia a fejlődés természetes támogatásáért, HRG vízi mozgásfejlesztés, mozgáskotta. Két fő az Ayres terápiát. Egy fő válaszolt nemmel.

8. Rendelkezik-e Ön mozgásfejlesztő terápiás végzettséggel? Amennyiben igen, kérem válaszoljon a 9. kérdésemre!

A válaszadók közül két fő rendelkezik mozgásfejlesztő terápiás végzettséggel.

9. Az Ön által ismert terápia módszertanából mely elemeket tudja beépíteni a mozgás alapú foglalkozások során?

A következő válaszokat kaptam:

Tartásjavító, lábboltozat erősítő gyakorlatokat, légző gyakorlatokat, mozgáskoordinációs gyakorlatokat, mozgáskottát, TSMT mozgásfejlesztést.

10. Ön használ eszközöket a mozgástevékenység során? Amennyiben igen, kérem sorolja fel!

A következő válaszokat kaptam:

Gerschwald pad, Greiswald szalag körszalag színes rudak, kötelek, labdák, hengerek, kendő, szerpentes pálca, tornabot, papír ceruza a lábbal rajzoláshoz tépéshez Wesco elemek, tornapad, karika, babzsák, bordásfal, zsámoly, gurulódeszka, muffik, bolyák, mezítlábas ösvény, különböző készletek.

11. Az Ön nevelési intézményében biztosítanak mozgásfejlesztő terápiákat? Ha igen, kérem fejtse ki!

A válaszadók valamennyien megnevezték a gyógypedagógus-TSMT terapeuta jelenlétét, valamint a gyógytestnevelést, mint ingyenes ellátást.

12. Az Ön nevelési intézményében milyen mértékben van biztosítva a szakemberek ellátottsága?

Öt válaszadó 5-re, két válaszadó 4-re értékelte a skálán.

13. Milyen rendszerességgel van az óvodában mozgás alapú tevékenység, illetve tornatermi foglalkozás?

Valamennyi válaszadó a napi rendszerességgel a mindennapi mozgást nevezi meg, ami gimnasztika jellegű, valamint heti egy alkalommal a tornatermi mozgástevékenységet. Ezek mellett napi szinten egész gyermekcsoportnak az udvari nagymozgást.

14. Ön szerint az óvodáskorú gyermeknek egy héten milyen gyakran kellene mozgás alapú tevékenységet végeznie?

Valamennyi válaszadó kettőnél több alkalmat javasol.

15. Milyen változásokat tapasztal az óvodáskorú gyermekek többi rész-képesség fejlődésében ezek alkalmazása során?

A következő válaszokat kaptam:

- Sokat fejleszt mozgásukon, beszédükön, gondolkodásukon.
- Javulnak a képességeik
- A nagymozgások előnyösen befolyásolják a mentális fejlődésüket.

- Mozgásfejlődéssel harmóniában a többi részképesség is egyenletesen fejlődik. Elmaradás esetén (hosszabb betegség, szünet, kihagyás) észrevehető a stagnálás, lassabb ütemű fejlődés.
- Nagyobb fegyelem és szabálykövetés, jobb terhelhetőség.

16. Ön miért tartja fontosnak az óvodai mozgásnevelést intézményében?

Valamennyi válaszadó egyetért abban, hogy a mozgás valamennyi képesség alapja. A gyerekek alapvető fontosságú tevékenysége, a szabad játék után. Az óvodás életkorú gyermekek egészséges életvitele a mozgás. Örökmozgók! Erre építve elengedhetetlen az életkornak megfelelő mozgásfejlettség, mozgáskultúra kialakítása, formálása. Egy válaszadó fontosnak tartja az óvodapedagógusok szakirányú végzettségét, ismeretek bővítését a mozgásnevelés területén, hogy minél hatékonyabb, sikeresebb legyen a komplex óvodai nevelés.

Bősárkányi Tündérfátyol Óvoda:

1.Neme:

Valamennyi válaszadó nő.

2. Kérem adja meg életkorát!

31-40 év közötti két fő, 41-50 év közötti két fő, 51-60 év közötti egy fő.

3. Hány éve dolgozik óvodapedagógusként?

6-10 éve két fő, 11-20 éve két fő, 21-30 éve egy fő.

4. Milyen végzettséggel rendelkezik?

A válaszadók közül valamennyien óvodapedagógusi diplomával rendelkeznek. Egy fő ezenkívül: tanító, tanár, mozgásfejlesztő szakmódszertanos pedagógus, egy fő egyetemi végzettséggel rendelkezik.

5.Milyen típusú településen dolgozik?

Valamennyi válaszadó nagyközségben.

6.Milyen csoportja van jelenleg?

A következő válaszokat kaptam:

Egy fő típegő csoport, egy fő középső csoport, két fő nagycsoport

7. Ismer mozgásfejlesztési módszereket az óvodáskorú gyermekeknek? Ha igen, kérem sorolja fel!

Valamennyi válaszadó ismer módszereket. Hárman a Stephen-Sarlós módszert és Kulcsárné féle módszer Delacato alapokkal említik, TSMT, HRG, Alapozó terápia három válaszadónál jelenik meg.

8. Rendelkezik-e Ön mozgásfejlesztő terápiás végzettséggel? Amennyiben igen, kérem válaszoljon a 9. kérdésemre!

A válaszadók közül egy fő rendelkezik mozgásfejlesztő terápiás módszerrel.

9. Az Ön által ismert terápia módszertanából mely elemeket tudja beépíteni a mozgás alapú foglalkozások során?

A következő választ kaptam:

Járás, ugrás, egyensúly gyakorlatok, kinesztetikus fejlesztés, téri érzékelést segítő gyakorlatok

10. Ön használ eszközöket a mozgástevékenység során? Amennyiben igen, kérem sorolja fel!

Babzsák, karika, labda, pad, tipegők, henger, létra, tölcser, fagyöngyök, zsámoly, bója, tornaszőnyeg, érzékelő korongok, mozgáskotta, különböző labda formára, tapintásra, zsámoly, bordásfal, matrac, trambulín, egyensúlyozó híd.

11. Az Ön nevelési intézményében biztosítanak mozgásfejlesztő terápiákat? Ha igen, kérem fejtse ki!

Két válaszadó fogalmazza meg a konduktív ellátást SNI-s gyermekek részére heti egy alkalommal. Három fő az önköltséges egyéni és csoportos mozgásfejlesztő foglalkozást, amelyet az intézmény tornatermében vehetik igénybe a szülők.

12. Az Ön nevelési intézményében milyen mértékben van biztosítva a szakemberek ellátottsága?

Három válaszadó 3-ra, két válaszadó 2-re értékelte a skálán.

13. Milyen rendszerességgel van az óvodában mozgás alapú tevékenység, illetve tornatermi foglalkozás?

Négy válaszadó a napi mozgást nevezte meg, illetve a heti egyszeri tornateremben történő foglalkozást. Egy főnél jelent meg, hogy rossz idő esetén nincs, a csoportszoba kis méret miatt.

14. Ön szerint az óvodáskorú gyermeknek egy héten milyen gyakran kellene mozgás alapú tevékenységet végeznie?

Négy válaszadó szerint kettőnél több alkalom szükséges, egy válaszadó szerint elég a heti két alkalom.

15. Milyen változásokat tapasztal az óvodáskorú gyermekek többi rész-képesség fejlődésében ezek alkalmazása során?

A következő válaszokat kaptam:

Állóképesség javulás, egyensúlyérzék fejlődés. Fejlődik a problémamegoldó képesség, gondolkodás, kreativitás. Növelhető a figyelem és nyújtható a koncentráció ideje, fejlődik a képzelet. Pozitív ráhatással van a beszédfejlődésre, beszédük megindul, szebben artikulálnak. Evés zavarral küzdő gyermek állapota javul.

16. Ön miért tartja fontosnak az óvodai mozgásnevelést intézményében?

Valamennyi óvodapedagógus válaszában megfogalmazódik mozgásszegény életforma negatív hatásai. Fontosnak tartják, mivel a mozgásformák ismerete, az idegrendszer érési folyamataira hatással van, ez szorosan kapcsolódik valamennyi képesség fejlődéséhez. Elsősorban az előbbi pontban megfogalmazottak miatt, illetve azért, mert a gyerekek egyre kevesebb időt töltenek mozgással és a szabad levegőn. Ez viszont nagyon fontos az egészséges testi, lelki, szellemi fejlődésükhöz.

8.3.4. Interjúk értékelése

1. Neme:

Mindkét intézményben 100%-ban nők a válaszadók. 2023-ban az Eduline jelentetett meg egy cikket, amelyből kiderül, hogy nagyon alacsony a férfi óvodapedagógusok létszáma. OECD országokban 96%-ban nők dolgoznak ezen a területen. Az utóbbi években emelkedő létszám jelenik meg Magyarországon is. Megemlíti a jelentés, hogy ebben az életkorban milyen fontos lenne a férfiak jelenléte a gyermekeknek. 2019-ben több mint 31 000 óvodapedagógusból, mindössze 131 férfi volt. A KSH adatai szerint 2020/2021-es tanévben összesen 30956 óvodapedagógus volt alkalmazásban, ebből 30793 nő, 136 férfi. Ez nem volt mindig így, hiszen az első óvóképző a harmincas-negyvenes években férfi jelölteket várt.

De miért is probléma ez? Léder László pszichológus fogalmazta meg: *” Ez az összes országban probléma. A lányok és fiúk egészséges fejlődéséhez mindkét nem hatásaira egyenlő arányban*

van szükség. Ha a gyermekeink-fiúk és lányok egyaránt- nem látnak gyermekkorukban férfi vagy női szerepmintákat, abból egyértelműen hátrányuk származik a nemek megértése, a kapcsolatépítés vagy a konfliktusmegoldás területén.” (Tóth, 2019)

2019-ben a Kaposvári Egyetemen hat férfi tanult. Jelenleg egy-egy férfi tanulótársam van levelező-és nappali tagozaton. Tudomásom szerint jelenleg két óvóbácsi vesz részt az óvodai nevelésben Kaposváron.

2. Kérem adja meg életkorát!

A 2022. június 13-26., és szeptember 1-20. között kérdőíves felmérést végzett a Belügyminisztérium. A kitöltési adatokból a következő életkori megoszlás került megállapításra: a kérdőíves felmérésben résztvevők 31,81%-a 40-49 év között, 35,16%-a 50-59 év között, 8,74%-a 60 év fölötti volt. Mindössze 24,28%-a volt ennél fiatalabb. (Fejlesztő, 2022) Az országos adatokat tükrözi a két intézmény pedagógusainak életkori összetételét. Jelenleg igen tapasztalt óvodapedagógusok vannak jelen. De a távozó pedagógusokat nehéz lesz pótolni. Hamarosan elindul egy 5 éves óvodai nevelő képzés technikumi rendszerbe illeszkedve, azzal a céllal, hogy ők a diplomás óvodapedagógus munkáját segítik. Az anyagi megbecsülés javításával próbálják vonzóvá tenni a pályát. (Sashegyi, 2024)

3. Hány éve dolgozik óvodapedagógusként?

Egyik intézményben sincs pályakezdő. Az életkori adatokból következtetve, valamennyien a diploma megszerzésétől a mai napig a szakmában dolgoznak, elkötelezettek a gyermekek iránt. Sajnos nagyon sok végzett óvodapedagógus nem helyezkedik el az óvodákban. 2024.04.11.-én az INDEED álláskereső oldalon 348 álláslehetőséget találtam. 2023-ban a legnépszerűbb alapképzések között szerepelt az óvodapedagógus képzés. Jelenleg 17 felsőoktatási intézményben folyik óvodapedagógus képzés. Bízom benne, hogy a mostani óvodapedagógusok bérrendezése elősegíti, hogy a végzett óvónőknek/óvóbácsiknak vonzóbb lesz a szakmában való elhelyezkedése.

4. Milyen végzettséggel rendelkezik?

A két intézmény között ezen a területen lényeges különbség mutatkozik meg: a nagyközségi nevelési intézményben az óvodapedagógusi alap diploma mellett egy főnek van eggyel több szakirányú végzettsége, míg a városban lévő óvodapedagógusoknak egy vagy annál több szakirányú végzettséggel gazdagították szakmai tudásukat. Ez 8. pontban tükröződni fog.

5.Milyen típusú településen dolgozik?

A 12 válaszadóból heten városban, öten nagyközségben dolgoznak.

6.Milyen csoportja van jelenleg?

A kaposvári intézményben heterogén, azaz hat vegyes életkorú csoport működik, míg a bősárányi intézményben öt homogén gyermek csoportok vannak jelen: két tipegő csoport, egy kiscsoport, egy közepes -és egy nagycsoport működik. Az óvodai csoportok összeállításáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével az óvodavezető dönt. A gyermek csoportok kialakításánál figyelembe kell venni a nemek szerinti arányoknak az egyensúlyát. A vegyes életkorú csoportnál az életkor szerinti és a nemek szerinti helyes arány kialakítására figyelnek. A társadalomban igen megoszlik a vélemény. Mindkét felosztásról hallunk pozitív és negatív véleményt.

7.Ismer-e mozgásfejlesztésű módszereket az óvodáskorú gyermekeknek? Ha igen, kérem sorolja fel!

Az óvodákban fontos, hogy minél szélesebb látókörű óvónők legyenek jelen. Hiszen a gyermeknek az óvoda a napi életének színtere. A városi intézményben a manuális és több szenzoros terápia került felsorolásra. Nagyon fontos, hogy a családok részére ajánlást tudjon tenni, milyen irányban induljanak probléma esetén. Az ott dolgozó óvodapedagógusok sokféle mozgásfejlesztésű módszereket ismernek, egy óvónő kivételével. Többen a TSMT, azaz Tervezett Szenzomotoros Tréninget sorolják fel, de nagymértékben látható az Ayres-szenzomotoros terápia, a Kuncogó, a konduktív pedagógiai módszer. Ismerik a mozgáskottát, talp tornát, HRG terápiát, Alapozó terápiát, illetve a Dévény tornát. Arra a következtetésre jutottam, hogy az óvónők munkájukon kívül tájékozódnak a jelenlegi mozgásfejlesztési módszerekről, ismeretekre tesznek szert, hogy szakmai tudásuk még mélyrehatóbb és alaposabb legyen a gyermeknevelés során. Így biztosítják az óvodáskorú gyermeknek az egészséges lelki-testi -és pszicho fejlődését a mozgástevékenység alatt.

8.Rendelkezik-e Ön mozgásfejlesztő terápiás végzettséggel? Amennyiben igen, kérem válaszoljon a 9. kérdésemre!

A városi nevelési intézményben hét fő óvodapedagógusból kettő fő rendelkezik más jellegű mozgásfejlesztő terápiás végzettséggel, míg a vidéki óvodában egy főnek van mozgásfejlesztő terápiás végzettsége, míg a többinek nincs.

9. Az Ön által ismert terápia módszertanából mely elemeket tudja beépíteni a mozgás alapú foglalkozások során?

Azok az óvodapedagógusok, akik nem rendelkeznek mozgásfejlesztő terápiai végzettséggel, de ismernek több módszert nem építik be a mindennapos mozgástevékenységekbe. Két óvodapedagógus korábbi kérdésekre válaszolva rendelkeznek az ehhez szükséges végzettséggel. Ismeretüket beépítik a főfoglalkozás tartalmába, valamint a mindennapos mozgástevékenységek során. A tornatermi foglalkozás alatt a gyermekekkel gyakoroltatják a megfelelő útmutatással a különböző tartásjavító -és lábboltozat erősítő gyakorlatokat; légző gyakorlatokat és a mozgáskoordinációs gyakorlatokat. Jelenlegi csoportjaikban lévő gyermekeknél ezen a részterületek fejlesztésére is nagyobb hangsúlyt fektetnek, mivel rendelkeznek olyan szakmai tudással, melyet bátran fel tudnak a mindennapi nevelési tevékenységekben használni.

10. Ön használ-e eszközöket a mozgástevékenység során? Amennyiben igen, kérem sorolja fel!

A válaszokból és a személyes tapasztalatokból úgy ítélem meg, hogy mindkét óvoda nevelési intézmény nagyon jól felszerelt az óvodáskorú gyermeknek a fejlesztéshez szükséges eszközparkkal rendelkezik. A városi óvodában az óvónők a tornaterem eszközparkját nemcsak a heti tornatermi mozgás alapú tevékenységhez használják, hanem bátran, kreatívan alkalmazzák a mindennapos mozgáshoz: a csoportszobai vagy udvari tevékenységekhez, illetve a különböző nevelési területeken beépítik a foglalkozásokba: szabad játéktevékenységekbe, KÜVITE foglalkozásokon megjelenik pl.: úrhajós kiképzés során a forgótölcsér; a trambulín és a gólyaláb használata. Míg a községi nevelési intézményben csak a heti tornatermi mozgásfoglalkozásokon használhatják fel az intézmény eszközparkját.

11. Az Ön nevelési intézményében biztosítanak mozgásfejlesztő terápiákat? Ha igen, kérem fejtse ki!

Mindkét óvodában a Pedagógiai Szakszolgálat, EGYMI-k szakemberei (fejlesztőpedagógus, TSMT terapeuta, gyógytestnevelő pedagógus, konduktor) által biztosítva van heti rendszerességgel az SNI-s, BTMN-es gyermekeknek a mozgásfejlesztő terápia. A városi nevelési intézmény azoknak a gyermekeknek, ahol az óvodapedagógus javasolja a mozgásfejlesztést, lehetőségük van heti rendszerességgel részt venni a csoportos TSMT mozgásfejlesztő foglalkozáson. A 4. kérdés alapján a városi óvodában több óvodapedagógusnak van más szakirányú végzettsége. Azonban a vidéki nevelési intézményben csak szülők igénye alapján biztosítanak térítés ellenében mozgásfejlesztő terápiát.

12. Az Ön nevelési intézményében milyen mértékben van biztosítva a szakemberek ellátottsága?

A válaszok alapján a városi óvodában teljes mértékben van biztosítva a szakemberek ellátottsága, míg a községi óvodában átlagon aluli vagy átlagos. Véleményem szerint ennek egyik oka lehet, hogy országosan a megyeszékhelyeken több szakember dolgozik és jobb az ellátottsága, míg egy kis városi intézményei nem rendelkeznek annyi szakemberrel.

13. Milyen rendszerességgel van az óvodában mozgás alapú tevékenység, illetve tornatermi foglalkozás?

Mindkét intézményben megvalósul a gyermekek mindennapos mozgástevékenysége. Nagyon fontos, hogy biztosítva legyen a megfelelő infrastruktúra. A csoport szobák mérete, tornaszoba megléte. Ezek az intézmények igen jó helyzetben vannak, mivel rendelkeznek tornaszobával. Megfelelő udvarral. A gyermek számára a mozgás nélkülözhetetlen. Lehetőség nyílik a tornaeszközök helyes használatának elsajátítására, a mozgásos játéktevékenységek megtanítására, szabálytudat, monotónia tűrés, együttműködés fejlesztésére a mozgáson túl.

14. Ön szerint az óvodáskorú gyermeknek egy héten milyen gyakran kellene mozgás alapú tevékenységet végeznie?

Valamennyi válaszadó egyetért abban, hogy a gyermekeknek heti 2 alkalomnál több mozgástevékenységre van szüksége. Az ÓNAP által előírt heti egy alkalom nem elegendő. A szabad játéktevékenység mellett elengedhetetlen az óvodapedagógus által irányított mozgásos, mozgásos szabályjáték. Valamennyi szakirodalom kiemeli, minden tudás alapja a mozgás.

15. Milyen változásokat tapasztal az óvodáskorú gyermekek többi részképesség fejlődésében ezek alkalmazása során?

A válaszok alapján arra a megállapításra jutottam, hogy a mozgástevékenység hatékony a gyermekek valamennyi részképesség fejlődésében. Több pozitív tapasztalatot sorolnak fel. A gyermekeknek a mozgás hatására javul a beszédértésük, a beszédkedvük, magabiztosabbak, kreatívabbak, bátrabbak a foglalkozások alkalmával. Javulnak a koordinációs- és kondicionális képességeik: az egyensúlyérzékelés, testséma, állóképesség. Jobb a problémamegoldó képességük, illetve javul az evészavarral küzdő gyermekek állapota. Nagy változást hoz a viselkedésükben, sokkal fegyelmezettebbek szabálykövetőbbek és jobban lehet terhelni őket. Gondolkodásuk gyorsabb, jobb, valamint figyelmük megtartása hosszabb. A képzeletüket és a koncentráció képességüket fejleszti.

16. Ön miért tartja fontosnak az óvodai mozgásnevelést intézményében?

Arra a megállapításra jutottam a válaszokból ítélve, hogy az óvónők teljes mértékben hisznek a mozgáshatékonyágában. Ezért válaszolták, hogy a mozgás minden képességnek az alapja, a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges. Elengedhetetlen a gyermek egészséges testi-lelki fejlődéséhez, az iskolaérettséghez szükséges képességek megalapozója a mozgás. A szórakoztatásra szánt digitális eszközök használata megnőtt a lakossági háztartásokban, ami miatt a családok rövid időt töltenek a szabadlevegőn, mozognak együtt. Az óvodapedagógusok azt tapasztalják, a digitális eszköz használata negatív hatással van az óvodáskorú gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésére. Egy válaszadó úgy gondolja, hogy az óvodapedagógusokra nagyobb felelősség hárul a szabadmozgás igényének a biztosítására.

8.4. Kutatási eredmények összegzése

A dokumentációk elemzése során világossá válik, hogy mennyire fontos szerepet játszik a nevelési intézmények földrajzi elhelyezkedése és a megfelelő infrastruktúra. A vidéki-és a városi óvodában a gyermek fejlődésének nyomon követése azonos. A két nevelési intézmény Pedagógiai Programjában eltérések mutatkoznak a mozgásos tevékenységek tartalmában és a mozgás szerepével kapcsolatban, valamint a szakemberek ellátottságának minőségében. A vidéki óvodában a szakemberek ellátottsága átlagon aluli vagy átlagos, míg a kaposvári óvodában kiemelkedő.

A strukturált interjúkban, az óvodapedagógusok által írt válaszaik és a dokumentációk elemzése egyértelműen megerősítették a mozgásfejlesztés jelentőségét és hatékonyságát. A strukturált interjúkon kapott válaszokból azt a konzekvenciát vontam le, hogy az óvónők több minőségi óvodapedagógus által tervezett mozgás alapú tevékenységet javasolnak az óvodáskorú gyermekeknek. Valamennyi szakirodalom kiemeli, hogy minden tudás alapja a mozgás. Az idegrendszer fejlődése hierarchiában történik. Az idegrendszer fejlesztésének formája a motoros fejlesztés. Nagyon fontos szerepe van a prevenciónak. Amennyiben kimaradnak bizonyos lépcsőfokok, akkor a fejlődésbe is elmaradások lehetségesek. A koncentrációban segítő egyensúlyfeladatok, amelyek a két agyfélteke kapcsolatát biztosítják. Amennyiben az idegrendszer néhány területei alulszervezetté válnak, idegpályák nem járódnak be. Ezek következményei a tanulási nehézség formájában az iskolában jelennek meg. Óvodás életkorú gyermek fő tevékenységi formája a játék. Biztosítani kell, hogy a mozgás valamennyi formáját – csúszás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás stb. -gyakorolni tudja.

8.5. Következtetések, javaslatok

A nevelési intézmények területi elhelyezkedése nagymértékben befolyásolja a Pedagógiai Program tartalmát. A gyermek fejlődés nyomon követés menete megegyező. Mindkét intézmény pedagógusai egységesen fontosnak tartják a mozgásfejlesztés fontosságát, kiemelve az erre épülő részképességek pozitív irányba való fejlődésének lehetőségeit.

A két intézmény mozgásfejlesztés közötti ellátottságában különbség tapasztalható. Míg a megyeszékhelyen lévő óvoda szakember ellátottsága lehetővé teszi az igény szerinti fejlesztést a gyermekeknek, addig a vidékiben nincsen. Az óvodapedagógus látja, érzékeli a problémát, a gyermeknek szüksége lenne fejlesztésre a komplex óvodai nevelés keretein kívül, de nincsen megfelelő szakember ellátottsága.

Az óvodapedagógusok legyenek arra érzékenyek, hogy a sokszínű pedagógiai módszereket lehetőségük szerint elsajátítsák és alkalmazzák a mindennapi nevelésű tevékenységükben.

9. ÖSSZEGZÉS

Összegezve az a véleményem, hogy a két nevelési intézet területi elhelyezkedése befolyásolja a Pedagógiai Programját, a mozgás lehetőségeit az óvodában és az ott dolgozó óvodapedagógusok szaktudását a mozgásfejlesztés lehetőségeiről.

A vidéken elhelyezkedő Bősárkányi Tündérfátyol Óvoda Pedagógiai Programját tanulmányozva az a meglátásom, hogy az óvodáskorú gyerekekkel a mozgás megkedveltetése a cél, valamint a helyi hagyományok megőrzése, elsajátítása. Az intézmény törekszik az egészséges életmód nevelésre, az ÓNAP előirtak szerint, azonban a fókusz a nevelési céloknál a hagyományok ápolása, gyakorlása. Míg a MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda Pedagógiai Programja az egészséges életmód nevelésére helyezi a hangsúlyt. Az ezzel kapcsolatos tudást, ismereteket gyakoroltatják a kisgyermekkel, hogy később felnőttként is életmóddá váljon.

A nagyközség óvodapedagógusai közül egy fő rendelkezik mozgásos végzettséggel is. Ezáltal a mozgásostevékenységekbe az alaptudáson kívül nem tudnak beépíteni mozgásfejlesztési módszereket. A városi óvodában ennek ellentétje érzékelhető, miszerint az óvónők közül többen rendelkeznek más szakirányú végzettséggel. Aki mozgásfejlesztő módszereket elsajátított, ő beépíti a mozgás alapú foglalkozások tartalmába.

Véleményem szerint a nevelési célokat az elsődleges szemléletük befolyásolják a két intézmény mozgásostevékenység tervezetének az összeállítását, szervezését. A gyermekek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentumokat mindkét intézményben hasonlóan vezetik. Sajnos a mozgáshatékonyt jelenleg nem mérik fel pontosan az óvodáskorú gyermeknek az óvodába lépésekor. Az iskolaérettség vizsgálatnak úgy gondolom, hogy nemcsak az anyanyelvi kifejezőképességének -és a kognitív fejlettségre kellene fókuszálnia részletesebben a gyermekek fejlődési szintjének a megállapításánál, hanem a mozgásfejlettségére is.

Állításom igazolódott a strukturált interjúkon adott válaszokból, miszerint az életkornak megfelelő harmonikus mozgásfejlődés elengedhetetlen a sikeres iskolai beváláshoz, a tanulási képességek kialakulásához. Mind neurológiai, mind tanulási technikák tekintetében. Tudjuk, hogy a tanulási problémák hátterében az agyi funkciók nem megfelelő működése áll. Idetartozik az agyközpontok közötti keresztcsatornák rugalmas átjárhatósága, testközépvonal rugalmas automatikus átélése, többcsatornás figyelem sikeres szem-kéz-test-verbális csatornák automatizált helyes használata. Mozsásfínomítás, finommozgás, graphomotorika kialakulása.

Térből a síkba történő tájékozódás kialakulása. Tér -és oldal irányok használata. Nyitott-zárt vonalak használata: betű-és szám elemek ezekből állnak, és már itt is vagyunk a sikeres olvasás, - számolás -és írás tanulásánál. Lényeges az optimális mozgás- és feladattempó kialakítása. Amelyik gyereknél ez nincs jelen, sok hiba alakul ki az iskolában: elszámolja magát, írásképe összerendezetlen, kúsza stb.

A mozgás fejlesztés hatására könnyebben kialakul, megtanulják: a feladattartást; feladattudatot; önfegyelmet; öntudatot; koncentrációt; hiba felismerést; hibajavítást és kudarctűrést. A célirányos fejlesztések mellett fontos, hogy a megfelelően kialakított mozgásfejlettség, mozgáskivitelezés után a rögzítés, megszilárdítás, automatizálás is kellő szakmai figyelmet kapjon. Erre hatékonyak a különböző sportágakkal való ismerkedés, a sportági alaptéchnikák elsajátítása. Ezeknek a sportoknak az óvodás életkornak ajánlott mozgásanyag alkalmas erre: kosárpálánta; judo; ovi foci; néptánc; ovi tenisz; úszás; triatlon; atlétika és ovi torna. A tudatosan végzett óvodapedagógusi szakmai munka döntő részt megalapozza számukra a sikeres tanulást, iskolai bevényt, pályaválasztási lehetőségeiket, felnőtt korban a sikeres és hatékony munkavégzést.

Fontosnak tartom, hogy az óvodai nevelés során minden kisgyermek számára biztosítva legyen lakóhelyétől függetlenül az óvodapedagógusok által biztosított az életkornak megfelelő egészséges testi-lelki-és értelmi fejlődés. Az óvodáskorú gyermek olyan alapokat, olyan nevelést és olyan komplex fejlesztést kapjon, amely biztosítja a sikeres iskolai bevényt. Ennek a feltétele, hogy egy igényes, sikeres szakmai munka legyen az óvodákban. Az óvodapedagógusok szakmai tudásukat folyamatosan frissítsék, ápolják, képezzék önmagukat, ezzel kialakítva a hiteles óvodapedagógiai attitűdjüket. Ez lehetővé teszi, hogy nap mint nap az óvodapedagógusok hatékonyan végezzék a mindennapi tevékenységüket.

10. IRODALOMJEGYZÉK

Czeizel B. – Gallai M.: A korai fejlesztés elméleti és gyakorlati tapasztalatai. In: Fejlesztő Pedagógia, 2000. 4-5. sz. – p. 6-9.o.

Dobay, Bánhidi: Az óvodai testnevelés alapjai. Dunaszerdahely, Szlovákia, Lililum Aurum, 23–47.

Dr. Stephen-Sarlós E. (2022): A Stephen-Sarlós program, Budapest, Kulcslyuk Kiadó Kft.,

Dr. Tótszőllősyné Varga T. (2006): Mozgásfejlesztés az óvodában, Budapest, Fer-Co. Kft.-Váci Ofszer Kft.

Farmosi I. (2021): Mozgásfejlődés, Flaccus Kiadó

Frenkl R. (1983): Sportélettan. Sport. Budapest. 59–60.o.

Gaál S. (2010): Mozgásfejlődés és fejlesztés az óvodában, Szarvas, Magánkiadás

Gaál S. (2019): A mozgástevékenység sokoldalú fejlesztése az óvodában, Flaccus Kiadó, Budapest

Gallahue D.L. – Cleland-Donnelly F. (2003): Developmental Physical Education for All Children (4th ed.), Illionis ,Human Kinetics, Champaign,

Haibach P.S. – Reid G. – Collier D.H. (2011): Motor learning and development, Illionis , Human Kinetics, Champaign

Hammet CT. (1992): Movement Activities for Early Childhood, Human Kinetics

Jászberényi M., Nagy É.: Tapasztalatok az Ayres-féle szenzoros integrációs terápiával. Rehabilitáció 1995. (5. évf.) 3. sz. - p. 453-456.

Károlyfalvi M.: A szenzoros integrációs terápia (Ayres-terápia).

Király T.–Szakály Zs. (2011): Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban, Pécs, Dialóg Campus Kiadó

Kontra J. (2011): A pedagógiai kutatások módszertana: egyetemi jegyzet, Kaposvár , Kaposvári Egyetem

Kulcsár M. (2016): A tanulás öröm is lehet - Delacato módszere alapján, Magán Kiadás

Lakatos K. (1993): Új módszer a nagycsoportos óvodások komplex fejlesztésében, Óvodai nevelés, XLVI.

Lakatos K. (2008): Az állapot és mozgásvizsgálat, Budapest, BHRG Alapítvány

Magyar G. : Mozgáskotta továbbképzés

Marton Dévény É., Szerdahelyi M., Tóth G., Keresztesi K. (1999.): Alapozó terápia. Fejlesztő Pedagógia, 1999. 1. Különszám. Mentor Szanator Kft., 80–107.o.

Porkolábné B. K. (1995): Mozgás – Testkép – Énkép: mozgásfejlesztés és értelmi fejlődés összefüggései. Fejlesztő Pedagógia 2–3. sz.

Porkolábné B. K. (1997): Komplex Prevenciós Óvodai Program (Kudarccal az iskolában), Budapest, Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt.

Salné L. M. (szerk.) Tótszöllősyné V. T. (szerk.), Biró A-né (szerk.) (1992.): Kudarc nélkül az iskolában, Budapest, Alex-typo

Sófalvi S. (2015): A szenzomotoros integrációs terápiáról, Budapest, Beszédjavító Intézet

Theodore M.P.- Teena D.S. (N.a.): Creative Movement- Activities for Preschoolers, Boston, American Press

Torbert M. Schneider LB. (1993): Follow Me Too: A Handbook of Movement Activities for Three to Five Year Olds, CA:Addison Wesley, Menlo Park

11. ELEKTRONIKUS DOKUMENTUMOK

Bősárányi Tündérfátyol Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai Program (2018)

Letöltési helye: URL:

https://www.bosarkany.hu/ovoda/dok/ped_program_2018.pdf Megtekintve: 2024.03.05.

Dr. Fodorné Földi Rita: Mozgásfejlesztés fogalma

Letöltési helye: URL:

<http://www.kislexikon.hu/mozgasfejlesztas.html> Megtekintve: 2024.02.10.

Fejlesztő Pedagógia

Letöltési helye: URL:

<https://fejlesztopedagogia.hu/blog/bm-tobb-tizezer-pedagogus-vett-reszt-a-tarca-kutatasaban-reszletes-elemzes/> Megtekintve: 2024.04.16.

MATE Kaposvári Campus Gyakorló Óvoda Pedagógiai Program (2022)

Letöltési helye: URL:

https://oig.uni-mate.hu/documents/1076024/10360948/MATE_egyseges_dolgozati_utmutato_20230503.pdf/80baa931-2366-e451-57b1-3a20b6eac674?t=1693862268960 Megtekintve: 2024.03.10.

Sashegyi Zsófia: Nevelő jöhet a pedagógus helyére – a diplomás óvónők meg külföldön dolgoznak

Letöltési helye: URL:

<https://www.valaszonline.hu/2024/01/18/ovoda-pedagogus-oktatas-kepzes-statusztorveny-gyerek-beremeles-nagykep/> Megtekintve: 2024.04.16.

Szőke Melinda: Az Ayres terápia

Letöltési helye: URL:

<https://fejlesztohaz.hu/cikkarchivum/ayresterapia.html> Megtekintve: 2024.02.10.

Tóth Alexandra: Még mindig kevés a férfi tanár az iskolákban

Letöltési helye: URL:

https://eduline.hu/kozoktatas/20190110_meg_mindig_keves_a_ferfi_tanar_az_iskolakban

Megtekintve: 2024.04.16.

12. MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet

Mozgás tervezet

Az óvodapedagógus neve: B.E.

A foglalkozás helye: MATE KC Gyakorló Óvoda, Nyuszi csoport

A foglalkozás ideje: 2024.09.06.

Foglalkozás: mozgás

Korcsoport: vegyes életkorú gyermekcsoport

A foglalkozás témája: Elemi mozgásminták: csúszás, kúszás, mászás, járás, futás: talajon, szőnyegen, padon babzsákkal.

A foglalkozás előzménye: Elemi mozgásminták: csúszás, kúszás, mászás, járás, futás szabad alakzatba, vonalon és vonalak között.

A foglalkozás cél és feladatrendszere:

- Nagymozgások, finommozgások helyes kivitelezésének kialakítása, gyakorlása, korrigálása, fejlesztése, rögzítése, automatizálása.
- Elemi mozgásminták helyes rögzítése.
- Életkornak megfelelő mozgáskultúra, mozgásfegyelem kialakítása.
- Erő, gyorsaság, állóképesség, mozgékonyaság, ügyesség, kitartás fejlesztése.
- Optimális mozgástempó kialakítása, poszturális szabályozás fejlesztése.
- Veszitbuláris szabályozás fejlesztése, kialakítása.
- Mozgás-beszéd (szem-kéz-láb-beszéd) koordinációjának fejlesztése.
- Komplex kognitív szenzomotoros fejlesztés.
- Megfelelő, praktikus eszközhasználat kialakítása, finommotorika fejlesztése

A foglalkozás feladatai:

1. Didaktikai feladatok:

- Járásgyakorlatok, gimnasztika, futógyakorlatok, mozgásos gyakorlatsor megfigyelése, gyakorlása, tanulása, helyes mozgásos feladatvégzés. Pontos mozgásos mintamásolás kialakítása.
- Tornaszerek praktikus használatának gyakorlása
- Verbális fejlesztés: oldalirányok, térirányok, alapszínek használata, gyakorlása (középső, nagycsoportos gy.)
- Mozgásos játék, versengés tanulása.
- Komplex prevenció mozgásfejlesztés.

Differenciálás:

- Segítségadás az átöltözéskor, egyéni ügyességnek megfelelően.
- Életkor szerinti és egyéni mozgásfejlettség szerinti differenciálás a feladatok végzésekor, eszközhasználatkor.
- Segítségadás, hibajavítás egyéni igények szerint.
- Feladatfegyelem, önfegyelem kialakításában.

2. Képességfejlesztés:

Kognitív képességek fejlesztése:

- Mozgásészlelés fejlesztése: pontos mozgásos mintamásolás kialakítása, rögzítése.
- Figyelem, koncentráció (auditív, vizuális) fejlesztése.
- Emlékezet fejlesztése: gyakorlatvégzésnél, feladatpálya sikeres végrehajtása, bemutatott feladatok előhívása.
- Többcsatornás figyelem fejlesztése, kialakítása.
- Helyes testkép, testséma kialakítása.

Motoros képességek fejlesztése:

- Nagymozgások, finommozgások, mozdulatok - mozgások helyes kivitelezésének kialakítása, automatizálása. Postura szabályozás fejlesztése.
- Finommotorika fejlesztése, tornaszerek, tornaeszközök használatával.
- Mozgás-beszéd (szem-kéz-láb-beszéd) koordinációjának fejlesztése.

Kondicionális képességek fejlesztése:

- Erő fejlesztése: életkornak, egyéni testi fejlettségi szintnek megfelelő izomzat kialakítása.
- Gyorsaság fejlesztése: optimális mozgástempó, dinamika kialakítása.
- Állóképesség fejlesztése: életkornak megfelelő terhelés, megfelelő ismétlésszám, terhelés meghatározása.

Koordinációs képességek fejlesztése:

- Térbeli tájékozódási képesség kialakítása: térpercepció, oldalirányok, térirányok gyakorlása, tanulása.
- Ritmusérzék fejlesztése: gimnasztikai feladatok során.
- Egyensúlyérzék, vesztibuláris rendszer fejlesztése: főgyakorlat során
- Reakcióérzék fejlesztése: gimnasztikai feladatoknál, játék.

Testséma fejlesztése:

- Testtudat kialakítása, testrészek felismerése, megnevezése: gimnasztikai feladatoknál.
- Oldalirányok, térirányok tanulása: gimnasztikai feladatoknál.
- Testszimmetria érzékeltetése: gimnasztikai feladatoknál.

3. Nevelési feladatok:

- Esztétikai nevelés: a gyakorlatok, mozgásformák esztétikus kivitelezése. Rendezett tornaruha viselése.
- Érzelmi nevelés: mozgás örömeinek, közös mozgásnak a megszerettetése. Bátor, felszabadult mozgásra motiválás.
- Közösségi, erkölcsi nevelés, szociális képességek fejlesztése: a foglalkozás szokás és szabályrendszerének a betartása, egymásra való odafigyelés, fegyelem, figyelem, sportszerű viselkedés, részvétel, önfegyelem, tolerancia, kitartás, bátorság, határozottság fejlesztése
- Balesetvédelem, testnevelési eszközök rendeltetésszerű használata

Foglalkozás módszerei:

- Magyarázat, beszélgetés: feladat megadásánál, ismertetésénél.
- Bemutatás, bemutattatás: feladat megadásánál, ismertetésénél, gimnasztikánál.
- Gyakorlás: gimnasztika, főgyakorlat elemei.
- Játékos cselekedtetés: egész foglalkozás során.
- Ellenőrzés, hibajavítás, értékelés: folyamatosan a foglalkozás során, hibajavítás lehetőség szerint feladatvégzés közben, korrigálás folyamatos mozgásfejlesztés során.
- Értékelés, dicséret, motiválás: a foglalkozás teljes ideje alatt. Végén névre szólóan.

A foglalkozás eszközei:

Babzsákok, 4 db pad, 1 db zsámoly, nagy és kicsi tornaszőnyeg, 4 db bója: piros, kék, sárga, zöld, padozatra felragasztott virágok.

Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek:

- F.Mi, F.ZS. P.E.: fegyelem, figyelem, önfegyelem, szabálykövetés kialakítása.
- F.ZS., D.E. E.G.: folyamatos motiválás, mozgásaktivitás fenntartása.
- F.Ma., D.CS.: spasztikus tónusfokozódás (lábak).

Felhasznált irodalom:

Dr Tóthszöllősiné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Bp. 1994

Időkeret	Célok, követelmények, képességfejlesztés	Mozgásanyag, rajzírás, térrajz	Foglalkozás módszere, óvodapedagógus tevékenysége. Gyermeknyelv
8-10 perc	I. Bevezető rész: 1. A foglalkozás szervezett keretének biztosítása. 2. Motiváció: A gyermekek érdeklődésének felkeltése a mozgás, tornázás iránt.	Sorakozó az öltözőben, egysoros oszlopban, ön. által meghatározott sorrendben. Felkészülés a tornázásra!	Terem berendezése, szellőztetés segítővel. Gyerekekkel átsétálás a tornaszobába. Teremrendezés, portalanítás, eszközök elhelyezése, szellőztetés (segítő). Átöltözés tornaruhába, differenciált segítségnyújtással, hosszú hajak

	3. Rendgyakorlat: Átmenet biztosítása a nyugalmi állapotból az intenzív mozgásba.		copfba kötése, hajpántok, fejdíszek levétele, mosdóba elmenetel. Aki átöltözött jöhet ide hozzám sorakozni. Szeretném látni mindenki mosolygós arcát! Kezdődhet a torna! Minden kis Nyuszi ügyesen, halkán, pontosan tornázik. Figyelj rám! Mutatom, mondom, hogy milyen érdekes feladatokat fogunk végezni! Indulhatunk gyerekek? Húzd ki magad! Mint az igazi sportolók.
1-2 perc	4. Bemelegítés: a. Nagymozgás fejlesztés, egyenletes járás körbe mondókára. Többsatornás figyelem, nagymozgás fejlesztés. Megfelelő eszközhasználat kialakítása.	Egyenletes járással kör kialakítása Megy a hajó a Dunán mondókára, egyenletes járás bóják megkerülésével. Babzsák kézbe vétele a 2. körben. / 4 kör.	Kihajóznak kapitányok! Megy a hajó a Dunán mondókára! Húzd ki magad! Indulás! „Megy a hajó a Dunán. Rajta ül a kapitány. Nézi, nézi a vizet, forgatja a kereket. Megy a hajó a Dunán. Lemarad a kapitány! Kiabál, trombitál! De a hajó meg sem áll!” A bójákat kikerüljük. Figyelj! A következő körnél mindenki fogjon a kezében egy babzsákot! Hasunk előtt tartjuk. Húzd ki magad! Vállunk, mellkasunk kihúzzuk! Nagyon szép!

3-4 perc	b. Járásgyakorlat Komplex nagymozgás fejlesztése különböző kartartással. Térrányok, oldalirányok kialakítása.	Járás előre, lábujjhegyen, karok magas tartásban nyújtózkodás felfelé babzsákkal a kézben. /1 kör Járás magas térdemeléssel, karok mellső kt.-ban,	Magasra emeljük a karunkat. Óriások vagyunk, nyújtózkodunk, lábujjhegyen közben megyünk körbe. Kerüld ki a bójákat! Ügyesek vagytok, szép magasra emeljétek a babzsákot! Előre nyújtjuk a babzsákot, nyíl egyenes a karunk, emeljük a térdünket fel a karunkhoz. Járás körbe, mint a

5-6 perc	c. Futásgyakorlat: helyes nagymozgás (futás) technikájának a kialakítása. Gyorsaság, mozgásdinamika, reakcióidő, helyzetfelismerés kialakítása. Szórt alakzat kialakítása I.Gimnasztika Szervezet sokoldalú bemelegítése, átmozgatása. Nyújtó és erősítő hatású, keringést fokozó gyakorlatok. Testséma fejlesztés.	babzsák a kézben/tenyéren. /1 kör Közép iramú futás menetirányba, tapsra törökülés. ism 1-3x Babzsák használatának gyakorlása: szorítása-elengedése, jobb-bal kézbe átvétele/átdobása, feldobás-elkapás, test körüli átvétel.	golyák! (Kelep, kelep,,,) Halljam a golyák kelepelését! Járás előre sarokemeléssel, babzsák a hát mögött. /1 kör Járás körben óriáslépéssel, babzsák test előtt. /1 kör Figyelj! Változik a feladat! Játszunk! Egy tapsra futás! Kettő tapsra törökülés egy virágon. Felállunk, mindenki forduljon felém. -Jól nyomkodd meg a babzsácod! -Jobb tenyerünkben tarjuk a babzsácot,(ablak felőli kéz) átvesszük a bal kézbe (ajtó felőli kéz) (Nagyok, ügyesebbek dobhatják.) -Figyelj! Feldobom (kicsit, ne magasra), elkapom! - Had lássam ki a legügyesebb! Átvesszük a babzsácot a test előtt, mögött. - Nagyon ügyesek vagytok!

Időkeret	Célok, követelmények, képességfejlesztés	Mozgásanyag, rajzírás, térrajz	Foglalkozás módszere, óvodapedagógus tevékenysége. Gyermeeknyelv
	1. Kargyakorlat: nyújtó hatású gyakorlat. 2. Kargyakorlat: erősítő hatású gyakorlat.	Terpeszállás. Karemelés magas tartásba, váltakozó karnyújtás felfelé. Törzshajlítás előre, karlengetés jobbra-balra.	-Dobd le a babzsácot a lábad elé! Terpeszállás, karok magas tartásba, nyújtózkodunk felfelé. Integess a tapsi füleddel! Előre hajolunk, jól meglengetjük mindkét karunkat. Kaszálunk a réten. jobbra-balra. Fogd meg a babzsácod! -Terpeszben állunk, magasra emeljük a fejünk fölé a babzsácot, előre kinyújtjuk a karunk, leengedjük a

8-10 perc	3. Törzsgyakorlat: erősítő, nyújtó hatású gyakorlat 4.Lábgyakorlat: erősítő hatású gyakorlat I.Fő rész Tornapálya berendezése.	Terpeszállás, karok magas tartásba páros karkörzés előre, hátra. Terpeszállás karok mellső középtartásba babzsák a kézben. Karlendítés magas-mellsőkt- mély tartásba. 3x Terpeszállás babzsák magas tartásba, törzshajlítás jobbra-balra. 4x Terpeszállás babzsák magas tartásban, törzshajlítás előre-hátra. 4x Alapállás babzsák a fejen forgás jobbra, balra. Szögállás, karok csípőn váltott térd emelés. Terpeszállás, karok csípőre tartása, váltott láb lendítés előre-hátra Babzsák a fejen gólyajárás körbe. Sorakozó a fő gyakorlathoz. Csúszás, mászás, talajon, padon, rézsútós padon fel-le babzsákkal a háton, bójákat kerülgetve,	combunk elé. Elöl, fent, elöl, lent. Mondjuk, egyszerre! Dobjad a babzsákat a lábad elé a földre. Karokat emeljük magasba és indul a páros karkörzés előre. Füled és combod mellett megy a karod. Hátra Lassan, pontosan, precízen tornázunk! Hajlítjuk a törzsünket, mint a fák az erdőben jobbra-balra. Nagyon szép fák vagytok! Nyújtsd ki a karod! Emeld magasra a babzsákod! Előre hajolunk, megérintjük a talajt. Emeljük magasra a babzsákat, nyújtsd a karod, hátra hajtunk picit. Figyelem kinek hajladozik a legszebben a fája! Magasra emeljük a fejünk fölé a babzsákat. Nyújtsd a karod a füled mellé! Olyan egyenes legyen, mint a színes ceruzád! Húzd ki magad! Tedd a babzsákod a fejedre! Lassan indul a forgás-pörgés! Lassan!/Fogd a fejedet a babzsákot! Nehogy leessen! Forgás jobbra! Lassan, ügyesen. Megállunk. Lássam mindenki mosolygós arcát! Forgás ellenkező irányba balra! Állj! Dobjd a babzsákat a virágra, álljál mögé. Karunk csípőn jobb térd emelés, ball térd emelés. Meglentetjük a lábunkat, jobbat és a bal lábunkat. Megállunk! Lássam a csillogó szemeket! Kisgolyák magas térdemeléssel indulás körbe! Sorakozó előttem! Gyertek

5-6 perc	Elemi mozgásminták, nagymozgások helyes kivitelezésének kialakítása, gyakorlása, korrigálása, fejlesztése, rögzítése, automatizálása. Elpakolás, terem átrendezése. IV rész Játék Mozgásos játék örömeinek, élményének átélése. Szabálytudat kialakítása. Mozgásos mintamásolás kialakítása. (Állatok mozgásának utánzása.)	csúszás, kúszás tornabot alatt, mászás szőnyegen (mobilis felületen) babzsákkal. Leülés a padokra. (segítő vezetésével) <u>Szafari park játék.</u> Vadon élő állatok mozgásának, hangjának utánzása. Állatgondozó irányítja a játékot, a többiek az szafari park lakói. Egy tapsra futás. Kettő tapsra megállás, figyelni, hogy melyik vadon élő állatot utánozzuk. Aki a leg ügyesebb Ő lesz az állatgondozó. 4-5x	kisgolyák! Kelep-kelep! Szépen sorban! Figyelj a babzsákodra! Figyeljetek! Lizi mutatja a feladatot az ügyességi pályán. Fókacsúszással végig haladunk a padon, előre lecsúszunk, az alagútban kúszunk, csúszunk, a mocsárba a szőnyegen végig mászunk. Figyelj a szőnyegen, mert ingadozó! Utána fel és lemászunk a hídról a padon babzsákot viszi mindenki mint a teknős a házát. B. nagyon szép! Á. ügyes vagy! X.Y. de bátor vagy! Aki végig ért a feladaton, lecsücsül a padra! Mindjárt játszunk! Figyelj! Változik a feladat! Játszani fogunk! Egy tapsra futás! Kettő tapsra ráállsz egy virágra és mondom, melyik állatot utánozzuk. (Gólya, foka, oroszlán, zsiráf, teknős, kenguru.) Halkan futunk, nem trappolunk! Nagyon szépen megy a x.y. zsiráf! Ügyes az x.y. foka! Óvatosan, nehogy megrúgd a másikat Nagyon ügyes! Szépen tedd a tenyered! Hajlítsad a lábad! Mint az igazi krokodilok! De szépen mászol!
1-2 perc	V. Befejező rész: Szervezet lecsillapítása, levezető járás. Légző gyakorlat. Értékelés, dicséret, motiválás, bátorítás.	Egyenletes járás. Légző gyakorlat: lufik fújása. A gyerekek értékelése.	Sétálnak körbe a zsiráfok. Kihúzod magad, szépen lépdelsz. Mindenki álljon rá egy virágra. Forduljunk az ablak felé. Én egy szép piros lufit fogok, és jó nagyra felfújom! Kösd be! Engedjük el!

	Szervezési feladatok: tornaszerek elpakolása a szertárba.	Csoportos és név szerinti bátorító, buzdító dicséret. Állás a pad előtt! Egészségetekre gyerekek! Köszönjük szépen a tornát! Átöltözés, ivás, visszasétálás a csoportba.	Szia, lufi! Üljünk mindenki a padra. Nagyon-nagyon szeretnék mindenkit megdicsérni. Csoport vigyázz! Húzd ki magad, mint egy igazi sportoló! Forduljatok felém. Csendben mehetünk öltözni. Mindenki igyon egy jót. Egészségetekre gyerekek!

2.sz. melléklet

Középsőcsoport mozgás tervezete

Tevékenység felépítése- és menete	A fejlesztés módszerei, munkaformák, eszközök, megjegyzések
Mozgásos tevékenység: <i>Bemelegítés:</i> Körbe futás (3 kör) - 2 kör egyenletes tempóban Járás - Egyenletes járás légzőgyakorlat végzésével - Térdemelés csípőre tett kézzel - Sarokemelés csípőre tett kézzel - Külső talpélen csípőre tett kézzel - Egyenletes tempóban járás tovább <i>Gimnasztika:</i> 1. Kh.: terpeszállásban csípőre tett kézzel fejkörzés jobbra-majd balra 2. Kh.: terpeszállásban páros karkörzés előre-és hátra 3. Kh.: terpeszállásban váltott karkörzés előre-és hátra	<i>Foglalkozási forma:</i> kötött - együttes csoportfoglalkozás. <i>Gyakorlatvezetési mód:</i> játékos, utánzó formájú <i>Fejlesztési területek:</i> - Tájékozódó képesség fejlesztése - Talpboltozat erősítése - Izomerő növelése - Ízületi mozgásterjedelem növelése, fejlesztése - Szenzomotoros képesség fejlesztése - Testséma fejlesztése - Izomérzékelés fejlesztése - Koncentráció-és memória képesség fejlesztése - Reagálás, gyorsaság fejlesztése - Szem-kéz-láb koordináció fejlesztése - Egyensúlyérzék fejlesztése

4. Kh.: terpeszállásban törzsdöntés, majd fordítás és kh. 5. Kh.: ülő pozícióban nyújtott, terpesz és előre hajlás közére 6. Kh.: guggoló pozíció, előre hajlás nyújtott lábbal, majd kh. 7. Kh: zárt állás, törzs mellett a kezek, ugrás kis terpeszbe kezek oldaltartásba, majd kh.-be <i>Fő rész:</i> akadálypálya min.2 kör <i>Eszközök:</i> 1 db egyensúlyozó híd; 3 db zsámoly; 1 db pad; 5 db színes karika; 3 db kislabda 1. Zsámolyra fel-és lelépés csípőre tett kézzel 2. Padon kutyajárás 3. Lassú járás, oldalra nyújtott karral egyensúlyozás a hídon 4. Célba dobás zsámolyba kis labdákkal 5. Karikákba páros lábbal szökdelés <i>Befejezés:</i> Szoborjáték Adj király katonát!	

3.sz. melléklet

Nagy csoport mozgás tervezet

Tevékenység felépítése- és menete	A fejlesztés módszerei, munkaformák, eszközök, megjegyzések
Mozgásos tevékenység: <i>Bemelegítés:</i> Körbe futás (5 kör) - 5 kör normál tempóban	<i>Foglalkozási forma:</i> - kötött, együttes csoportfoglalkozás. <i>Gyakorlatvezetési mód:</i> játékos, utánzó formájú

- tapsra irányválttatás Járás (légző gyakorlatokkal 3 kör) - Páros karkörzés előre-és hátra - Váltott karkörzés előre-és hátra - Medve járás - Törpe járás - Kúszás - Nyuszi ugrás Futás újra: - Térd-és sarok lábemelés; ellenkező irányba történő karnyújtás, Körbe járás(légzőgyakorlatokkal) <i>Gimnasztika:</i> 1. Kh.: terpeszállás, bal-és jobb karkörzés előre-és hátra 2. Kh.: terpesz állásban törzsfordítás és hajlítás a bal lábhoz, középre,jobb lábhoz és kh. 3. Kh.: guggoló pozíció, előre hajlás nyújtott lábbal, majd kh. 4. Kh.: guggoló pozíció, majd 4. rugózásra magasra ugrás egyhelyben 5. Kh: zártállás, karok csípőn, ugrás kis terpeszbe, majd kh.-be <i>Fő rész:</i> akadálypálya min.3 kör Eszközök: 2 db zsámoly; 2 db pad; színes botok; 4 db érzékelő korong; 1 db labda; 4 db karika; 1 db babzsák; 1 db matrac 1. Érzékelő korongok között ujjakkal való labdagurítás, miközben mész utána 2. Botok közé be-és kilépés csípőre tett kézzel	<i>Fejlesztési területek:</i> - Lateralitás fejlesztése - Tájékozódó képesség fejlesztése - Szenzomotoros képesség fejlesztése - Törzsizomzat erősítése - Monotórium tűrés fejlesztése - Testséma fejlesztése - Finommotorika fejlesztése - Izomérzékelés fejlesztése - Koncentráció-és memória képesség fejlesztése - Reagálás, gyorsaság fejlesztése - Szem-kéz-és láb koordináció fejlesztése

3. Célba dobás zsámolyba babzsákkal 4. Fellépés zsámolyra és magasra lendített karral páros lábbal való leugrás 5. Karikákon ki-és be nyusziugrás 6. Matracon előre bukfencezés 7. Kúszás a botok alatt <i>Befejezés:</i> Métázás	

4.sz. melléklet

Strukturált interjú kérdések:

1. Neme:
 - Férfi
 - Nő
2. Kérem adja meg az életkorát!
 - 20-24 év
 - 25-30 év
 - 31-40 év
 - 41-50 év
 - 51-60 év
 - 60 év feletti
3. Hány éve dolgozik óvodapedagógusként?
 - 1-5 éve
 - 6-10 éve
 - 11-20 éve
 - 21-30 éve
 - 31-40 éve
 - több, mint 40 éve
4. Milyen végzettséggel rendelkezik?
5. Milyen típusú településen dolgozik?
 - Város
 - Falu

- Nagyköztség
 - Köztség
6. Milyen csoportja van jelenleg?
- Típegő csoport
 - Kiscsoport
 - Középsőcsoport
 - Nagycsoport
 - Vegyes csoport
7. Ismer mozgásfejlesztésű módszereket az óvodáskorú gyermekeknek? Ha igen, kérem sorolja fel!
8. Rendelkezik-e Ön mozgásfejlesztő terápiás végzettséggel? Amennyiben igen, kérem válaszoljon a 9. kérdésemre!
9. Az Ön által ismert terápia módszertanából mely elemeket tudja beépíteni a mozgás alapú foglalkozások során?
10. Ön használ eszközöket a mozgástevékenység során? Amennyiben igen, kérem sorolja fel!
11. Az Ön nevelési intézményében biztosítanak mozgásfejlesztő terápiákat? Ha igen, kérem fejtse ki!
12. Az Ön nevelési intézményében milyen mértékben van biztosítva a szakemberek ellátottsága?
13. Milyen rendszerességgel van az óvodában mozgás alapú tevékenység, illetve tornatermi foglalkozás?
14. Ön szerint az óvodáskorú gyermeknek egy héten milyen gyakran kellene mozgás alapú tevékenységet végeznie?
- Nincs szükség rá
 - 1 alkalommal
 - 2 alkalommal
 - Kettőnél több alkalom szükséges
15. Milyen változásokat tapasztal az óvodáskorú gyermekek többi részképesség fejlődésében ezek alkalmazása során?
16. Ön miért tartja fontosnak az óvodai mozgásnevelést intézményében?

13. NYILATKOZATOK

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: Tóthné Lelovics Nikolett
A Hallgató Neptun kódja: H0415C
A dolgozat címe: A munkaerőpiacra felkészülés lehetőségei és hatékonysága az országban
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Neveléstudományi Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Szakkdidaktikai Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlanul állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 04 hó 20 nap

Tóthné Lelovics Nikolett
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat
III. Hallgatói Követelményrendszer
III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat
6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat /
diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója
4.1. sz. mellélete: Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Tóthné Jeleonius Nikolett (név) (hallgató Neptun azonosítója: HOY152)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2024 év 04. hó 20 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törölendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.